

CAMPUS
HELSINGBORG

Institutionen för service management
och tjänstvetenskap

Examensarbete för kandidatexamen
Världen är inte svart eller vit,
den har tvåhundraelva nyanser av grått

Om humanitära insatser och lokala nätverk i Ugandas tuffa miljö

Ebba Bengtsson
Stefani Vreca

Antal ord: 15 000

Gruppenr: 24

Handledare:
Mattias Wengelin

Examensarbete
VT 21

Abstract

Author: Ebba Bengtsson, Stefani Vreca

Title: The world is not black nor white, it has two hundred and eleven shades of grey - A paper about humanitarian efforts and local networks in Uganda's tough environment [Translated title]

Supervisor: Mattias Wengelin

Despite the fact that there are established networks that reach far beyond the "last mile", there are still difficulties encountered by the distribution networks of necessities in Uganda. The purpose of this thesis is to study how successful networks in Uganda operate, what characterizes them and under what possible conditions they could be used for distributing humanitarian supplies. The method for this study is based on qualitative interviews with people that are all active within organizations of humanitarian operations. These interviews were analysed using the theory within clusters, non governmental organizations and humanitarian logistics. The empirical material was then further understood by using other organizational and service science theories, such as *Actor Network Theory (ANT)*, *Service dominant logic (SD-L)* and *Action Nets* etcetera. The result from studying the collaboration between actors, networks and where it collides, concluded that major elements that contribute to such collisions are gatekeepers and lack of trust and understanding for local non-human actors/institutions. The result of this study can be seen as a foundation to further investigate how to better integrate international humanitarian networks with local distribution networks, or at least be seen as interesting aspects that through a service management mindset can convey other perspectives.

Keywords: Actors, cluster, trust, non governmental organization (NGO), network, collaboration, Uganda

Nyckelord: Aktörer, kluster, tillit, non governmental organisation (NGO), nätverk, samverkan, Uganda

Förord

Vi vill rikta studiens sju anonyma deltagare som tillsammans möjliggjorde för oss att studera detta oerhört intressanta område, vår varmaste uppskattning. Tack för ert fina och välkomnande bemötande, er givmildhet, ert förtroende och för att ni gav oss värdefulla insikter genom era berättelser och upplevelser. Tack för att ni har bjudit in oss till er värld och delat med er av visdom som nu, genom studien, även kan delas med andra.

Från botten av våra hjärtan, tack till Mattias Wengelin som med sitt engagemang och sin värdefulla handledning har läst och åter läst vår uppsats, för att komma med ovärderliga inputs. Du har berikat oss med dina kloka tankar och lärt oss att sätta ord på våra.

Tack till våra fina familjer som hejat på oss och torkar våra tårar sena nätter när fingrar blöder.

Tack Elin Bommenel för att du, genom vårt informella halvtidsseminarium, delade med dig av dina klokskaper.

Slutligen, tack till samtliga som har tagit del eller varit behjälpliga vid utformandet av denna studie. Vi är oerhört tacksamma för er tid.

Ebba Bengtsson

Stefani Vreca

Lund, Juni 2021

Innehållsförteckning

Prolog	5
1.0 Introduktion	6
1.1 Från virus till vaccination - UNICEF tar täten	6
1.2 Problemformulering	8
1.2.1 En kall Coca-Cola i ingenmansland	8
1.2.2 Syfte och frågeställningar	9
2.0 Metod	10
2.1 Urval och tillträde	11
2.2 Material och tillvägagångssätt	12
2.2.1 Kodning och analys	13
2.2.2 Intervjupersonerna	13
2.3 Metodologiska reflektioner	14
2.3.1 Etiska ställningstaganden	15
2.3.2 Etiska avgränsningar	16
3.0 Grundläggande element vid humanitära insatser	16
3.1 Humanitär logistik	16
3.2 Non-governmental organisation, NGO	17
3.3 Kluster	18
4.0 Teori	20
4.1 NGOs integration i försörjningskedjan	21
4.1.1 Strategiska partnerskap möjliggör för gränsöverskridande samarbeten	21
4.2 Klusterstrategins kanske mest fundamentala grundstenar för framtida utveckling	22
4.2.1 Gate keepers, nätverkens kärna eller bromskloss?	22
4.2.2 Obligatory passage points nyckeln till funktionella nätverk	23
4.2.3 Ömsesidigt värdeskapande för bättre samverkan	25
4.3 Teoretisk sammanfattning	26
5.0 Resultat och analys	28
5.1 De lyckosamma nätverkens karaktäristiska drag	29
5.1.1 En gemytlig framåtanda	29
5.1.2 Vårdets ekvation	30

5.2 Internationella strategier möter praktiska hinder	32
5.2.1 Kampen mot klockan	32
5.3 Det humanitära tillträdets verklighet	34
5.3.1 De missförstådda institutionernas ideal	34
5.3.2 Att sätta tillgång till resurser på paus	36
5.3.3 Kulturkrockens baksida	38
5.4 Isolering och dolda agendor	40
5.4.1 Bristande tillit skapar hål och konspirationsteorier	40
6.0 Sammanfattande slutdiskussion	43
6.1 De lokala nätverkens karaktäristiska drag	43
6.2 Det finns inga perfekta vakuum	44
6.3 Under vilka tänkbara förutsättningar...	45
Referenser	47
Bilaga 1	53
Begreppsförklaringar	53
Bilaga 2	54
Intervjuguide NGOs	54
Bilaga 3	55
Intervjuguide Uganda	55

Prolog

Det var under ett samtal vi hade med varandra våren 2021 när vi tillsammans spånade på idéer, som vi förstod vår uppsats framtida andemening. Pusslet la sig själv och vi hade inga invändningar. Vi ville inte skriva om e-handel, vi ville inte skriva om miljö eller om serviceerbjudanden i vinstdrivande organisationer. Vi ville tillföra våra kunskaper till ett område som, för oss, var utforskat. Vi ville visa hur den förståelsen vi har fått för mjuka såväl som hårda värden under våra tre år, med fördel går att applicera på processer som är ämnade för något större. Som är ämnade att rädda liv. Under våra tre år på programmet Logistics Service Management fick vi lära oss om organisation- och tjänstvetenskap, logistik och hur man effektiviserar för konkurrensfördelar och ekonomisk framgång. Men när vi skulle sammanföra våra teoretiska kunskaper för att skapa denna studie var vi enade om att något fattades. Nyckeln. Nyckeln till att förstå varför vår utbildning är viktig. Nyckeln till; “å ena sidan, å andra sidan”.

Följande studie ämnar inte att ge svar på hur humanitära insatser bör vara uppbyggda, men studien har för avsikt att kasta ljus på *förståelsen* för hur man kan tänka vid optimering av dessa. Vår ståndpunkt är att om man studerar humanitära processer genom service management-glasögonen, så är det möjligt att ett nytt perspektiv kring hur en förbättring av nuvarande strategier, kan formas. Vi hävdar att de nuvarande strategierna som används, inte till fullo tillgodoser mjuka värden, känslor, kulturella skillnader och vi menar att en mer ödmjuk hand kan ge det som inte tidigare getts. Däremot, som en av intervjupersonerna hävdar, så är “världen är inte svart eller vit, den har tvåhundraelva nyanser av grått”.

1.0 Introduktion

1.1 Från virus till vaccination - UNICEF tar täten

Den 11 Mars 2020 förklarade World Health Organization (WHO) viruset Covid-19 som en pandemi och hela världen sattes på paus.¹ När domedagen damp ner som en meteorit från klar himmel, föll länderna om vartannat, likt en dominoeffekt. Nyhetsflöden tapetserades med krisrubriker, riktlinjer och tvingande regler, allt för att få stopp på ekorrhjulet och låsa in smittan. Sen kom dagen, så (för)sent som ett år senare; vaccinet². I de rika delarna av världen sitter man snällt och väntar på ett nålstick för att sedan få återgå till sena nätter på fulla dansgolv och soliga bruncher på en överbefolkad uteservering. Men i världens allra tuffaste miljöer skriker familjerna efter hjälp. I världens allra tuffaste miljöer är det ingen fråga om att endast vara less på tillvaron. I världens alla tuffaste miljöer handlar det om liv och död, om att inte ha mat på bordet, om att inte ha vatten att dricka, om att vara helt isolerad från räddningen³.

UNICEF iklädde sig sin riddarutrustning och som världens största inköpare av vaccin, däribland Covid-19-vaccinen, axlade de ansvaret för distribueringen till utvecklingsländerna. Men att distribuera vaccin, trots att ansvaret ligger hos ett erfaret organ, är ändock inte helt enkelt⁴. Humanitära insatser står inför enorma utmaningar vid distribution till länder med bristfällig infrastruktur och gränslösa sociokulturella skillnader. Nu, när belastningen på de humanitära distributionsnätverken ökar, blir alla dessa hinder alltmer synliga och kraven på effektiv samordning blir fullständigt avgörande. Härav ställs således krav på förtroende, kunskapsdelning och förståelse för ländernas seder, normer och kulturer. För att möjliggöra för sådana strategiska samarbeten har man skapat forum för samordning och ansvarsfördelning. Man har omformat Porters (1998) teori om kluster till en humanitär strategi (Özdamar & Demir, 2012; Lind, 2011). Men vad händer om tilliten inom dessa kluster brister, samarbetet inte fungerar och illojala krav avgränsar möjligheterna? Eller när förtroendet för lokal kunskap inte är

---

¹ Se t. ex. "Spridningen av covid-19 är en pandemi", av *folkhälsomyndigheten*, 2020-03-11; "WHO declares covid-19 a pandemic", i *PubMed.gov*, 2020-03-19; "WHO: Corona en pandemi", i *Svenska dagbladet*, 2020-03-11"; "WHO: Nu är detta en pandemi", i *läkartidningen*, 2020-03-11

² Se "Covid-19 vaccine: First person receives Pfizer jab in UK" av BBC, 2020-12-08

³ Se t. ex. "Coronapandemin hotar skapa massiva svältkatastrofer - tiotals miljoner liv hotade under de kommande månaderna" av *Svenska Yle*, 2020-10-09; "Svältkatastrof i östra Afrika: I spåren av svår torka, översvämningar och väpnade konflikter lider många miljoner människor av den pågående hungerkatastrofen i östra Afrika" av *Svenska kyrkan*, 2020-12-16

⁴ Se "Så ska UNICEF se till att vaccin mot covid-19 når fram" av *UNICEF*, 2021-01-28

synbart? Vad är egentligen viktigt för att lyckas nå ut till alla delar av ett land där det inte längre finns några vägar?

De intervjupersoner som presenteras i denna studie kommer att försöka sätta ord och beskrivningar på de fördomarna som cirkulerar kring ämnet humanitär logistik, i hopp om att lyfta aspekter som bör synliggöras för att i framtiden nå en större framgång. Kanske är det så att kulturella ståndpunkter och ekonomiska incitament tar större plats än viljan av att vara lösningsorienterad och solidariskt hjälpa behövande. Med erfarenheter från fält i tuffa miljöer blir det tydligt att intervjupersonerna är osäkra på vad som egentligen är viktigt för att lyckas nå ut till alla delar av ett land där det inte längre finns några vägar, något som i studien kommer benämnas som "bortom sista-milen".

Med ansats i detta främjas även behovet av tydligt samarbete, inte bara med internationella NGOs utan också med lokalt verksamma företag som besitter spetskunskaper kring de nätverk som existerar inom länderna. Ett samarbete som enligt intervjupersonerna i denna studie anses vara mer problematiskt att åstadkomma än vad ytan visar. För att möjliggöra för detta behövs gemytlig tillit för samtliga involverade trots betydande kulturella skillnader och hinder som undermålig infrastruktur. Skillnader och hinder som söder om Sahara, i Afrikas torra och tropiska klimat, är oerhört distinkta. I dessa länder är man i stort behov av något som binder samman aktörer och möjliggör för att solidariskt understödja invånarna. Men om den länken är tillit och tilliten brister så eskalerar även det bottenlösa behovet av hjälp.

1.2 Problemformulering

1.2.1 En kall Coca-Cola i ingenmansland

Den afrikanska infrastrukturen rapporteras i media som bristfällig där vägnäten förklaras sluta långt innan de nått ut till landets alla invånare (Gamberini, 2014). Byar med undermåliga förbindelser isolerar människor från tillgången till förnödenheter när de behöver det som mest (ibid.). För att möta landets väglösa problematik har informella transportalternativ etablerats med avsikt att transportera människor och gods ute i gråzonerna, däribland boda-boda. Boda-boda förklaras vara ett transportsätt uteslutande skött av oberoende transportörer med cyklar och motorcyklar som fordon. Ett transportsätt som är vanligt förekommande i Ugandas väglösa terräng (ibid.).

Dessa informella transportalternativ har varit ett betydelsefullt verktyg för landets distributionsnätverk som har lyckats kringgå barriären av undermåliga vägnät. Coca-Cola är ett exempel på ett nätverk som lyckats övervinna svårigheterna och vissa menar att var du än befinner dig, såväl stad som i ingenmansland, så kan du alltid få tillgång till drycken. Företaget använder en bred mängd distributionskanaler för att uppnå maximal räckvidd där transportererna främst sköts av lastbilar. Men när vägarna tar slut, på lokala nivåer, sker distributionen med hjälp av exempelvis Boda-Boda (Yadav, Stapleton & Van Wassenhove, 2013). Verksamheten har framgångsrikt lyckats uppnå en hybrid distributionskedja där vissa delar av transporten outsourcas till oberoende transportörer med stöd i redan etablerade och långvariga relationer och andra sköts av interna resurser (ibid).

Därutöver visar detta att oavsett svårigheter i transport där oberoende distributörer samverkar genomgående i distributionskedjan, har effektiva strategiska partnerskap inrättats som möjliggjort för varorna att nå fram till alla hörn. Men trots att vissa distributionskanaler är lyckosamma i Ugandas tuffa miljöer, lyckas humanitära nätverk inte övervinna problematiken lika smärtfritt. Med anledning av de problem som återfinns vid tal om humanitär distribution i tuffa miljöer, är det tydligt att en sådan begränsning blir alltmer påtaglig när man ökar belastningen på distributionssystemet, något som distribueringen av Covid-19-vaccin adderar till. Inte nog med den ökade belastningen detta medför i form av behovet av betydligt fler transporter, så bidrar det även till andra hinder som ställer ännu mer krav på optimeringen. Vid tal om transport av vaccin i miljöer där klimatet är exotiskt, resurserna är få och terrängen är bristfällig har UNICEF valt att belysa en faktor som är högst omtalad; "kylkedjan"⁵. Kylkedjan är benämningen som syftar till att påvisa att produkterna, av vilka som ska transporteras, kräver att hållas nedkylda genom samtliga transporter längs hela kedjan för att förbli intakta.

Sammantaget blir det tydligt att resurs- och kapacitetsbrister försvårar möjligheten att lyckas nå ut, bortom sista-milen. Därtill accelererar problematiken ytterligare när man dels ökar belastningen, dels adderar krav på utrustning för att möta vaccinets temperaturkrav. Däremot tycks det ändå finnas betydelsefull kunskap inom landet, där transportnätverk återfinns med varor som också kräver kyla,

---

⁵ Se "Kylkedjan - vaccinets väg till barnen" av *UNICEF*, hämtad från: <https://unicef.se/projekt/den-livsviktiga-kylkedjan>

exempelvis färsk fisk⁶. Eftersom det är märkbart att dessa kunskaper undermåligt har utnyttjats vid hjälpinsatser, landar vi tillbaka i frågan om tillit. Vågar man släppa kontrollen till lokala verksamheter som har förmågan att effektivt nå bortom sista-milen, eller väljer man att rucka på effektiviteten för att bibehålla kontrollen?

1.2.2 Syfte och frågeställningar

Mot bakgrund av de svårigheter som distributionsnätverken av förnödenheter möter i Ugandas väglösa terränger samt de informella transportlösningar med oberoende, oklart tillförlitliga parter som samverkar längs försörjningskedjan, står det ändock klart att det finns etablerade nätverk som trots detta når långt, bortom den “sista milen”. Därtill ökar kraven på effektivare lösningar ytterligare, till följd av pandemins ökande belastning på nätverkens kapacitet. Med ansats i detta syftar således följande studie till att undersöka hur oortodoxa distributionskanaler kan nyttjas för att distribuera humanitära förnödenheter bortom den sista milen i Uganda. Vidare ämnar studien att identifiera aspekter där strategier vid humanitära insatser upplevs kollidera med hur de lyckosamma nätverken i Uganda opererar.

Följande frågeställningar kommer således att behandlas:

- Vilka distributionsnätverk når längst och vad utmärker dessa?
- Hur ser samverkan mellan aktörerna för dessa etablerade nätverk ut?
- Under vilka tänkbara förutsättningar skulle dessa nätverk kunna nyttjas för distribution vid humanitära insatser?

---

⁶ Se t. ex. “Fish export trader, lake victoria, Uganda”, hämtad från: <https://markets.ischool.berkeley.edu/profiles/fish-export-trader-lake-victoria-uganda/>; “Fish farmers associations in Uganda” av *The Fish Site*, 2011-04-07

2.0 Metod

För att kunna tillgodose studiens syfte behövde vi få tillgång till nyckelpersoner som dels har god kunskap om hur humanitära logistikstrategier av distribution ser ut i teorin, dels hur individer som arbetat i fält upplever att detta har tagit fasta i praktiken. Vidare var det även vitalt för oss att komma i kontakt med personer som har gedigen kunskap och insikt i hur Ugandas redan framgångsrikt etablerade nätverk fungerar. Sammantaget skapades ett forskningsfält i vilket det blev nödvändigt för oss att få tillträde till sociala världar utanför vår egen (Kvale & Brinkmann, 2014, s.46). Ändamålet för studien har inte varit att kvantifiera materialet eftersom strävan var att åstadkomma en nyanserad inblick i intervjupersonernas upplevelser, tolkningar och tyckanden (ibid, s. 47). Vår ståndpunkt är att de reflektioner som varit vitala för att uppnå syftet, krävde ett angreppssätt utanför instruktioner och manualer. Detta eftersom studien undersöker något som ligger i görandet, nätverkandet och vad som kopplar dessa element samman. Mycket av studiens prägel tar fasta vid ämnen som är känsliga och därför krävdes en iscensättning som möjliggjorde för mångtydighet, av vilket intervjupersonernas levda värld speglar objektiva och genuina motsägelser, med avsikt att uppnå utsagor nära den betryggande verkligheten (ibid, s.48). Eftersom studien sträcker sig över kulturella gränser, krävdes ett metodval som möjliggjorde för erhållandet av ett detaljerat material utan att förskingra dessa skillnader eftersom de var av karaktär för studien. Vidare, för att erhålla ett sådant detaljerat material, lät vi intervjupersonerna själva leda intervjun med stöd i övergripande temabaserade frågor. Med nämnda parametrar i beaktande föll således valet av metod på det som Kvale och Brinkmann (2014) beskriver som semistrukturerade forskningsintervjuer i kvalitativ ansats.

Forskningsområdet i vilket studien undersöker, har skapats under tidens gång, där empirin har format fältet och vidare gett upphov till relevant teori. Studien ämnar att erhålla ett begreppsmässigt tänkande snarare än en empirisk testning av teorin, vilket innebär att studien har en grundad teori med en induktiv ansats (Glaser & Strauss, 1967;1995) För att vetenskapligt förstå forskningsfältet, började teoriinsamlingsprocessen genom tre nyckelord: *samverkan*, *aktörer* och *nätverk*. Genom att använda en induktiv metod för teoriutveckling, kunde vår empiriska diversitet möjliggöra för en skildring av variationen i den data som insamlades (ibid.). Därtill, för att vi skulle lyckas skapa oss en förståelse för intervjupersonernas sociala verklighet, blev det relevant att öppna upp för ett sociologiskt tillvägagångssätt som kunde fånga den subjektiva innebörden. Därav krävdes en strategi som tog hänsyn till att människor och dess institutioner skiljer sig från naturvetenskapens lagar, vilket landade i ett

perspektiv för tolkning: interpretivism (Wright 1971, refererad i Schumann, 2016). Eftersom intervjupersonerna är olika, med skilda kulturella bakgrunder och upplever den sociala verkligheten annorlunda, innebär det att samtliga deltagare inte kommer uppleva den objektiva verkligheten på samma sätt. Genom att ha en sådan kunskap i beaktande är vår ståndpunkt att vi endast kan tolka det material vi inhämtat och således inte “finna” eller “observera” resultatet (ibid.). Detta innebär vidare att vårt synsätt går i linje med det som kallas för hermeneutik (Weber, 1947, refererad i Bryman, 2018). Han hävdar att man, genom att se till sociala handlingsmönster hos människor och dess uppenbara effekter, kan erhålla en orsaksbunden tolkning av studieobjekten vilket omfattar både förklaring och förståelse (ibid.).

Sammantaget kommer följande metodkapitel att redogöra för vår insamling och bearbetning av studiens empiriska material. Inledningsvis kommer vi att redogöra för urvalet av deltagarna, hur vi fick tillträde till fältet, intervjuernas genomförande samt hur empirin sedan har behandlats och evaluerats. Avslutningsvis kommer studiens metodologiska och etiska ställningstaganden att presenteras.

2.1 Urval och tillträde

Val av intervjupersoner skedde genom ett snöbollsurval, där vi valt en liten grupp intervjupersoner som därefter föreslår andra intressanta deltagare (Bryman, 2018, s. 504-505). Urvalet av intervjupersonerna baserades både på den kunskap som efterfrågas för att möjliggöra för oss att besvara vårt syfte och på vad som i praktiken, till följd av rådande pandemi, var möjligt.

Vidare har urvalet avgränsats av följande anledningar: Först hade vi en initial bild av att komma i kontakt med någon från UNICEF eftersom de är ansvariga för vaccin-distributionen (Covid-19) och torde således ha relevanta teoretiska infallsvinklar kring hur humanitära logistikstrategier skapas. Men till följd av den situation som råder är just UNICEF väldigt högt belastade. För det andra hade vi förhoppningar om att komma i kontakt med Coca-Cola då de har ett väletablerat nätverk i Uganda, vilket tyvärr inte var möjligt. Vidare valde vi att ta kontakt med individer till följd av erfarenheter, kunskaper och arbetsplats snarare än ålder, kön och etnisk bakgrund, vilket landade i det som Bryman (2018, s. 496) benämner som ett *målstyrt urval*. De få svar vi fick vid första kontakt var av hög relevans men trots det upplevde vi tillträdet som inadekvat. Precis som Bryman (2018, s. 258-259) säger förstod vi att vårt material inte skulle anses representativt om empirin inte var varierad nog. Vi fick därför börja om och valde att istället möta syftet från andra hållet och det var först då vi fick bra respons och tillräckligt mycket information för att lyckas

möta syftet. Vi nådde således det som Bryman (2018, s. 501) beskriver som den *teoretiska mättnaden*. Vi vill ändå poängtera att vi inte till fullo kan understryka att vi nått en teoretisk mättnad i den mån att ingen mer information finns att tillgå, däremot hävdar vi att vi lyckats möta vårt syfte och besvara våra frågeställningar med gediget stöd från samtliga intervjuer och kontakter.

Vi vill betona att denna studie inte gör anspråk på att ge allmän tillämpning till all form av distribution och transport av humanitära förnödenheter. Däremot vidhåller vi att urvalet och den empiri som kommer att presenteras kan ge upphov till en indikation på vad som kan vara lämpligt att ha i åtanke vid planering och utförande av sådana insatser.

2.2 Material och tillvägagångssätt

Processen för att få tillträde till intervjupersoner inleddes genom att vi skickade ut ett antal mail, där vi började med att presentera oss själva, studiens övergripande syfte och avslutade med att fråga om intervju. Tiden och platsen för intervjun bestämdes i överenskommelse med intervjupersonen. På grund av att vi befinner oss i en pandemi, finns det tydliga riktlinjer att följa som däribland inkluderar limiterade personliga möten. Bryman (2018, s. 268) förklarar däremot att man vid telefonmöten inte får samma upplevelser, som i person. Vi försökte tillgodose detta genom att ha fem intervjuer över Zoom, vilket gav oss en rättvis bild av intervjupersonernas kroppsspråk, men två hölls via telefon till följd av dålig internetuppkoppling. Samtliga detaljer kring intervjuerna kommer att presenteras i en tabell under 2.2.2. Som stöd vid intervjuerna använde vi oss av en intervjuguide med fyra utvalda teman: *bakgrund och arbete, aktörer och nätverk, samverkan och tillit*. Detta menar Bryman (2018, s. 260, 563) definieras som *semistrukturerade* intervjuer (Bryman, 2018, s. 570; Kvale & Brinkmann, 2014, s. 176-177). Intervjuerna började med information om etiska frågor, som att intervjudeltagandet kommer att förbli anonymt och att materialet som samlas in endast kommer att användas i studiesyfte och inte delas vidare. Vi frågade därefter om samtycke till att få spela in intervjun, som då spelades in via "enkel inspelare" - ett plugin för Mac-datorer. I nära anslutning till intervjutillfället påbörjades arbetet med kodning och transkribering av det insamlade materialet, fullständigt och i detalj, från start till slut. För en komplett redogörelse var det av intresse att inte bara få tillgång till vad intervjuerna säger utan också *hur* det framförs (Bryman, 2018, s.577).

2.2.1 Kodning och analys

Analysen av empirin inleddes med att kategorisera och koda materialet genom att gruppera svaren från intervjun i olika teman och kategorier (Bryman, 2018, s.313). Vi påbörjade denna process genom att koda parallellt med insamlingen, som sedan noggrant granskades för att forma olika teman. Kodningen av materialet skedde genom ett antal nyckelord, som består av bland annat av följande: *nätverk*, *kluster*, *samverkan*, *strategiska partnerskap*, *värde*, *tillit*, *gatekeepers*, *aktörer* och *korruption*. Efter att allt fler intervjuer genomfördes, byggdes det växande materialet på och i takt med detta ställde vi koderna i relation till varandra och kunde på så vis urskilja ett mönster. Detta för att sedan kunna forma de centrala teman som kom till att genomsyra uppsatsens innehåll i analysen.

2.2.2 Intervjupersonerna

Med intervjupersonernas anonymitet i beaktande kommer studien således att utelämna namn och inte att ha med några specifika eller mer ingående presentationer av individerna. De sju individer som deltagit i denna studie kommer således att benämnas med ett alias. Intervjupersonerna har olika lång arbetslivserfarenhet inom sina arbetsområden, där samtliga är aktiva eller har varit aktiva vid humanitära insatser, vilket ger en helhetsbild av studien och möjliggör för att kunna besvara syftet. Två av personer har kunskap om humanitära logistikstrategier, en person, från en extern NGO, har opererat i fält och har gedigen erfarenhet av logistikplanering i utsatta miljöer samt fyra personer som är verksamma inom lokala nätverk i Uganda. Två av intervjupersonerna i Uganda har dessutom varit behjälpliga i att dels svara på frågor som uppkom under tidens gång och dels ge oss tillträde och kontaktuppgifter till personer som var av intresse, något som Bryman (2018, s. 190-191) benämner som *grindvakter* (gatekeepers):

<i>Intervjuperson</i>	<i>Arbetsbeskrivning</i>	<i>Datum</i>	<i>Tid i minuter</i>	<i>Intervjuplats</i>
<i>Frida</i>	Svensk myndighet	2021-05-06	98	Zoom
<i>Annika</i>	Internationell NGO	2021-04-19	72	Microsoft Teams
<i>Jonas</i>	Internationell NGO	2021-04-20	118	Zoom
<i>Beverly</i>	Uganda	2021-05-12	135	Zoom
<i>Andrew</i>	Uganda	2021-05-22	53	Zoom
<i>Alissa</i>	Uganda	2021-04-01- kontinuerlig kontakt	≈30	Telefon/WhatsApp
<i>Tina</i>	Uganda	2021-03-30- kontinuerlig kontakt	≈45	Telefon/WhatsApp

2.3 Metodologiska reflektioner

Sett i sin helhet återfinns tre centrala metodologiska reflektioner som vi hävdar är av relevans ur betraktarens ögon och rör sig företrädesvis om det tillvägagångssätt vi använt och huruvida detta påverkat vårt resultat.

Till att börja med erhöll vi en omfångsrikt detaljerad bild av vårt valda forskningsområde genom att bemöta detta med en kvalitativ ansats (Bryman, 2018, s. 488). Anledningen till att vi inte valt att gå tillväga med en kvantitativ ansats är för att vi inte ville låsa oss vid en orsaksbunden kontext eller frekvens eftersom det inte hade varit kompatibelt med studiens ändamål (Bryman, 2018, s. 61-62). Som nämnt ovan valde vi att använda oss av semistrukturerade intervjuguider som gav oss ett bra stöd och en viss struktur att följa vid varje intervjutillfälle. På detta vis har vi kunnat tillgodose att våra övergripande temabaserade frågor blev besvarade, men också möjliggjort för öppna diskussioner där intervjupersonerna fått styra och konstruera intervjuernas mer detaljerade omfattning (Bryman, 2018, s. 563-564). Vi vill därtill belysa att vi inte har någon koppling till fältet i sig sedan tidigare, mer än de förkunskaper vi kommer klargöra nedan, vilket har gjort att vi har kunnat kringgå det som Bryman (2018, s. 287-288) kallar för *intervjuareffekt*. Något som vi anser stärker empirins värde och minskar risken för vinklat resultat.

Sekundärt vill vi belysa att vår förkunskap kring logistikprocesser generellt, inte kommer att ta fasta i denna uppsats, vi kommer bemöta studiens syfte helt ur nya ögon. Däremot är vi helt införstådda med att den föreliggande kunskapen, i vissa fall, format ett vetande kring forskningsfenomenet och utan dessa hade studien möjligtvis resulterat i en mer objektiv uppfattning. Däremot tror vi att dessa kunskaper har varit av nytta för studiens struktur trots att det kan ha resulterat i en eventuell påverkan på studiens *validitet* (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 296). Sammantaget vill vi inte inskränka dessa insikter, och trots det påvisa att vi har en tilltro till att det har varit en fördel för oss att ha dessa kunskaper i bagaget för det genomgående utförandet av studien. Vidare, genom att ha förståelse för hur logistikprocesser ser ut då främst i industriländer, vill vi påstå att vi lyckats urskilja detaljer som tydligt skiljer sig från humanitär logistik i utvecklingsländer företrädesvis vid katastrofinsatser. Dessutom tror vi att våra förkunskaper har kunnat bidra till en mer lättsam samtalsstämning eftersom vi redan har grundläggande vetskap kring området. Vetskapen yttrade sig främst i att vi kunde föra mer djupgående diskussioner med intervjupersonerna kring exempelvis vetenskapliga begrepp och logistikrelaterade termer. Vår upplevelse

är att detta resulterade i att samtliga intervjupersoner upplevde en mer avslappnad intervju som snarare blev en gemytlig diskussion oss emellan, vilket också ledde till fina och värdefulla insikter.

Avslutningsvis, i enlighet med Bryman (2018) och valet av metod, är det mer produktivt att tala om *äkthet* och *tillförlitlighet* snarare än *reliabilitet* och *validitet*. För att uppnå äkthet så är skildringen av studiens handlingssätt, i den mån som är möjligt, fullt transparent. Likaså våra ståndpunkter. Vi har varit väldigt noggranna med att våra intervjupersoner ska kunna känna igen sina utsagor när de läser vårt slutgiltiga material och har därför försökt att bibehålla detaljer genom att bearbeta empirin i nära anslutning till intervjutillfällena och således tillgodosett tillförlitligheten.

2.3.1 Etiska ställningstaganden

Vi har, i enlighet med Bryman (2018, s. 168-171), gjort en reflektion över studiens innebörd för både den akademiska moralen som anförs och för studiens deltagare. Detta innebär att vi tillgodosett och upprätthållit intervjupersonernas integritet och önskemål både vid intervjutillfället såväl som vid bearbetning av materialet. Vi har, under hela förloppet, varit noggranna med att bibehålla en ärlig och eftertänksam karaktär till den insamlade empirin, som ligger till grund för studien. Genom att bemöta etiken på ett sådant sätt har vi kunnat genomföra studiens analysarbete så ärligt vi kan och i linje med det som Vetenskapsrådet (2017) stadgar som god forskningssed. Dessa ståndpunkter kommer, tillsammans med vårt tillgodoseende, att presenteras nedan.

Till följd av att både verbalt och skriftligt informerat studiens deltagare om forskningsfenomenets övergripande syfte, i samrörelse med studiens utsträckning och krav på samtycke innan genomförande, har vi kunnat ta hänsyn till *informationskravet*. Studiens *konfidentialitet* har klargjorts på samma vis som informationskravet. Intervjupersonerna har genom hela studieprocessen varit anonyma och alla specificerade detaljer om dess identitet har således uteslutits, namn inkluderat. Deltagarna har själva fått bestämma om de vill att dess titel och arbetsplats ska ta plats i studien och vi har således handlat helt utefter deras önskemål. Detta löfte har vi givit deltagarna muntligt vid respektive intervjutillfälle. Vidare har *samtyckeskravet* tillgodosetts genom att vi informerat intervjupersonerna i intervjuens inledande fas om att de har rätt att avsluta när de önskar och att deltagandet är helt utan tvång. Slutligen har vi tydliggjort att informationen och intervjupersonernas utsagor endast kommer användas i studiens syfte och vi har därför tillgodosett *nyttjandekravet*.

2.3.2 Etiska avgränsningar

Vi har valt att ägna ett kort stycke till de etiska avgränsningar som vi, vid bearbetning av materialet, ansåg var lämpliga att vidta. Vid en mer djupgående kartläggning av de verksamma nätverken i Uganda så fann vi, förutom de som presenteras i studien, två uteslutande distributionskanaler som har verkat lyckosamma i landets tuffa miljö: transporterering av illegala vapen och droger. Av förklarliga skäl kommer dessa två nätverk att helt uteslutas från vår studie.

3.0 Grundläggande element vid humanitära insatser

Mot bakgrund av studiens syfte blev det betydelsefullt att beskriva de grundläggande elementen avseende försörjning vid humanitära insatser, för att få en bredare förståelse för området vi ämnar att studera. Vid bearbetning av den forskning som tidigare gjorts kring ämnet, framträdde specifikt tre teman: *humanitär logistik*, *non governmental organisations (NGO)* och *kluster*. Samtliga tre teman kommer utgöra studiens ramverk och fundament för uppsatsens hela område. Kommande avsnitt anspelar således på att återge en kort skildring av hur dessa tre teoretiska ståndpunkter verkar i relation till- och integration med varandra, med avsikt att tillföra en grundläggande förståelse för varför de andra teoretiska begreppen som presenteras under 4.0 kan verka väsentliga att addera till, för att uppnå studiens syfte.

3.1 Humanitär logistik

När man talar om humanitär logistik och den planering det innebär på makronivå syftar man till de aspekter som är vitala vid beredskap under katastrofer (Özdamar, Ekinci & Kucükayazici, 2004). Forskningen presenterar därtill grundläggande skillnader mellan hur kommersiell- och humanitär logistik synliggörs. Dessa olikheter behöver dock inte i grunden skilja sig särskilt mycket åt, åtminstone inte teorin bakom fundamentala logistiska strategier. Enligt en rapport som publicerades av FOI (Lind, 2011), beskrivs skillnaderna främst ligga i infrastrukturens förutsättningar, vilket i huvudsak innefattar vägnät och andra transportstödjande saker såsom vägnära lager, tillgång till bränsle etc. I rapporten förklaras det att kommersiell logistik kräver en fungerande infrastruktur för att skapa effektivitet medan humanitär logistik måste kunna operera trots begränsad infrastruktur. Humanitär logistik är oftast uppbyggt på en rad oförutsägbara händelser som i mångt och mycket skiljer sig från situation till situation, vilket således anses vara en vattendelare. Exempelvis har uppbyggandet av kommersiell logistik möjlighet att kontinuerligt förbättras över tid till följd av lika flöden med tydliga outputs. I motsats har humanitär logistik generellt inget utrymme för optimering till följd av begränsade resurser, bristande tillgänglighet i nätverkskapacitet och otillräcklig kunskap (Lind, 2011; Taham & Spens, 2011; Qureshi & Taniguchi, 2020). Därutöver har humanitära logistiska insatser en pågående kamp mot klockan, vilket anspråkar på att strategin för att bemöta katastrofen kräver en dynamisk tillvaro som är flexibel nog för kontinuerliga förändringar (Qureshi & Taniguchi, 2020).

Genom att förstå att humanitär logistik är beroende av en fungerande kedja, och möjligheterna för NGOs att samverka med lokala verksamheter genom att skapa kluster, kan teoribildningarna tillföra en bredare förståelse för hur samtliga faktorer hänger samman. Därtill även belysa vad som skiljer humanitära nätverk i Uganda från de lokala framgångsrika nätverken som opererar inom samma miljö.

3.2 Non-governmental organisation, NGO

Non governmental organisations, även benämnt NGO i litteraturen, är ideella och icke statliga organisationer som fungerar oberoende av någon regerings inflytande (Nanthagopan, Williams & Thompson, 2019). Många av deras insatser är projektbaserade med grund i naturkatastrofer, miljöfrågor, fattigdom och mänskliga rättigheter inom humanitärt inriktade verksamheter som inte processas av den offentliga eller privata sektorn (ibid.). Vid återuppbyggnad av utsatta samhällen sker många utvecklingsprojekt i turbulenta sociala, ekonomiska och naturliga miljöer, där NGOs arbetar och utgör en viktig roll i leveransen samt deltar i de unika utmaningarna för utvecklingsprojekten (ibid.). Lukaszczyk och Williamson (2010) menar att NGOs har spelat en allt större roll internationellt de senaste decennierna, då de uppfyller samhälls nischer som regeringar inte uppfyller tillräckligt bra och eftersom individerna arbetar på gräsrotsnivå, kan de bättre förstå problem och behov i civilsamhällen (ibid.). NGOs aktiva roll vid humanitära insatser är således att samordna insatser, men tillför därtill även ekonomiskt bistånd, delger nödvändiga resurser och kan ses som bryggan mellan det strategiska- och operativa arbetet (Tatham & Spens, 2011).

Gemensamt för studierna ovan är att samtliga skribenter konstaterar NGOs som ett stödande element inom humanitära aktiviteter och katastrofinsatser. NGOs beskrivs därutöver som en organisation av vilken, samverkan mellan individer och aktörer för gemensamt värdeskapande, är vitalt. Härav kan en sådan samverkan resultera i bättre bemötande av villkor och behov i utsatta områden. För att lyckas förbättra effektiviteten och sammanhållningen mellan aktörer har man vidare introducerat begreppet kluster till den humanitära logistiken, som avser att tydliggöra ansvarsfördelning mellan de olika aktörerna. Med avsikt att vidare bygga allt mer effektiva nätverk vid katastrofinsatser.

3.3 Kluster

Porter (1998) presenterar begreppet kluster som en uppsättning sammankopplade aktörer specialiserade på olika områden som i geografiska koncentrationer associeras med varandra, både genom konkurrens

och samarbete. Begreppet ramar in vitala förbindelser, komplementariteter och spillovers som flödar genom företag och branscher och kan innefatta faktorer som teknik, färdigheter och information (ibid.). Till skillnad från isolerade verksamheter har verksamheter inom ett kluster generellt sett lättare att snappa upp nya utvecklingsmöjligheter eller förändrade behov hos slutkonsumenten. Detta eftersom förmånerna flödar både vertikalt och horisontellt där idéer och kunskaper har möjlighet att kombineras på innovativa sätt (ibid.).

I rapporter om humanitära insatser återkommer begreppet kluster allt som oftast genom att omforma porters teori om kluster till en strategi⁷. Kluster introducerades med avsikt att tydliggöra vilka områden som behöver diverse logistiska insatser såväl som effektivt fördela ansvar mellan organisationerna (Lind, 2011). Tatham & Spens (2011) förklarar att de kluster som återfinns i samband med katastrofer utgörs av olika organ som lyder under FN däribland NGOs, som tillsammans jobbar för att uppnå en förbättrad räckvidd och effektivare bemötning av nödsituationer. Däremot belyses vissa områden fortfarande under utveckling och hänvisas till bristen i inkludering av lokala aktörer, kommunikationssvårigheter samt att processen följer en hierarkisk indelning (Steets & Geünewald, 2010). Özdamar och Demir (2012) hävdar därtill att transporter i slitsamma miljöer sätter hög press på samverkan mellan aktörer och nätverk och betonar nyttan ett kluster kan ge med avsikt att optimera. Mot bakgrund i implementeringen av klusterstrategin hävdar Jahre och Jensen (2010) att gemensamma mål där både beroende och oberoende aktörer ser vinning i att samarbeta samt kan dra nytta av kunskap och nätverk lokalt, kan leda till lyckosamma projekt (ibid.). Väl till pass, argumenterar Kaynak och Tugrul Tuger (2014) att händelserna vid humanitär respons allt som oftast skiljer sig från gång till gång, vilket kräver snabbt agerande. Med anledning av detta har man lyckats möta upp en del av de svårigheter genom att skapa ett forum där man erbjuder och uppmuntrar till strategiska partnerskap (ibid.).

Gemensamt för ovan nämnda studier är att samtliga hävdar att logistikkluster vid katastrofinsatser möjliggör för snabbare hantering och bemötande av behovet i utsatta situationer. Kluster beskrivs därutöver kräva en gemytlig samverkan mellan olika aktörer för att lyckas förenkla problemområden vid distribution. Vidare visar studierna att klusterstrategin har visat sig vara gynnsamma i praktiken men att de faktorer som fungerat sämre förklaras ligga i förmågan att låta lokala resurser verka behjälpliga och

---

⁷ Se t. ex. "2004 Indian Ocean earthquake and tsunami: lessons learned" av Unicef i *Humanitarian Action Report*, 2008; "Come heat or high water: Tackling the humanitarian impacts of the climate crisis together" i *World disasters report* av IFRC, 2020

ansvara för viktiga delar i försörjningskedjan, eftersom beslutsfattandet följer ett inifrån-och-ut perspektiv.

4.0 Teori

Mot bakgrund av de grundläggande elementen vid humanitära insatser, som ämnar att påvisa hur NGOs tar fasta inom ett kluster i förhållande till humanitär logistik, kommer följande kapitel vidare att försjunka sig i andra teoretiska metoder som ämnar att kasta ljus på förståelsen för evolutionen av det teoretiska medvetandet. Vår nulägesförståelse för området, med hjälp av tidigare forskning, är att Porters teoretiska definition kring kluster har omformats till en strategi som ramar in klustrets funktion i förhållande till det område det avser att verka inom. Strategin ämnar att tillföra praktiska verktyg med avsikt att uppnå bättre samverkan mellan myndigheter, NGOs och lokala verksamheter vid humanitär respons. Däremot kan man, vid bearbetning av empirin, utvinna vissa parametrar inom klusterstrategin som kan upplevas stå i strid med det praktiska utförandet. Med detta i beaktande kan det således bedömas relevant att hitta andra organisatoriska- och tjänstevetenskapliga begrepp som kan verka i symbios med klusterstrategin, eller som klusterstrategin kan dra nytta av för en mer fruktsam synergi. De teoretiska termerna som kommer att presenteras har åstadkommit genom ett snöbollsurval där en teoretisk diskussion ledde till en annan för att bättre beskriva våra iakttagelser, vilka sammantaget mynnar ut i ideologin bakom samverkan mellan aktörer och nätverk. För att lyckas uppnå ett gediget samspel mellan olika aktörer krävs det en välplanerad sammanslutning, något som initierar teorin om strategiska partnerskap, vilket kom till att bli det första teoretiska begreppet i vårt urval.

4.1 NGOs integration i försörjningskedjan

4.1.1 Strategiska partnerskap möjliggör för gränsöverskridande samarbeten

Vid tal om NGOs återkommer ofta begreppet strategiska allianser, det som hädanefter synonymt kommer att benämnas som *strategiska partnerskap*. Strategiska partnerskap definieras som ett samarbete mellan företag och parter inom försörjningskedjan för att sammanföra resurser, risker, information och kunskap. Genom att dra nytta av varandra ska de gemensamma strategiska målen vara möjliga att uppnå (Tavallaeei, Hosseinalipour & Mohebifar, 2015). Inom strategiska partnerskap delar företag och parter i försörjningskedjan kunskap och information med varandra avseende att möjliggöra för gemensam utveckling, vilket belyser vikten av begreppen *knowledge accessing* och *co-evolving*.

Knowledge accessing definieras av Grant och Baden-Fuller (2004) som en dynamisk förmåga, vilket främjar en förståelse för varje parts nuvarande kunskaper och resurser. Till följd av allt större skillnader

mellan ett företags resurser och kunskaper, växer fördelarna med strategiska partnerskap alltmer. Följaktligen bidrar detta till tillgång och förvärvning av nya kunskaper som mer effektivt kan tillhandahållas av andra företag (ibid.). Målet är att förstå utbudet av resurser och funktioner som återfinns inom hela försörjningskedjan, för att skapa sig en förståelse om när och var varje funktion på bästa sätt kan användas, istället för att sträva efter att förvärva mer kunskap (Defee & Fugate, 2010). Detta kan sedan nyttjas för att den befintliga kapaciteten ska vara mer produktiv i dagens föränderliga miljöer (ibid.).

Det nära besläktade begreppet co-evolving definieras av Eisenhardt och Martin (2000) som den uppsättning rutiner som företag använder sig av för att återansluta nätverk av samarbeten, inom och mellan företag, för att skapa nya och synergistiska förmågor. Dessa förmågor innebär att varje samarbete eller länk mellan olika organisationer måste ha definierat ett mål som inkluderar skapandet av en ny kapacitet, vilket därigenom kan förbättra prestandan och produktiviteten av den befintliga kapaciteten (Defee & Fugate, 2010). Masteika och Cepinskis (2015) menar vidare att internationella utbyten och samarbeten uppmuntras för att möjliggöra för en bättre hantering av försörjningskedjan, där relationer inom väletablerade strategiska partnerskap med andra länder kan vara en lösning. Vidare, vid resonemang kring informationsflöden, talar man i vissa sammanhang om vertikalt och horisontellt flöde av information. Diskussioner kan således landa inom ramen för *reverse logistics* (Yu, Sun, Solvang & Zhao, 2020). James R Stock (u.å.) förklarar att begreppet definieras som en process i vilket information, produkter och tjänster formar ett cirkulärt system. Vidare förklaras detta också möjliggöra för förbättrade servicenivåer samt utveckling av hela försörjningskedjan (ibid.).

Sammantaget mynnar ovan nämnda studier ut i användbara metoder som möjliggör för en mer effektiv samverkan mellan nätverk och aktörer. Däremot, vid tal om humanitära insatser, återfinns andra påtagliga hinder som kan upplevas försvåra arbetet med hanteringen av försörjningskedjan. I denna studie har ett nämnvärt hinder varit återkommande vid bearbetning av vårt empiriska material, något som benämns som *gatekeepers* (Gilham, 1981 refererad i Corra & Willer, 2002).

4.2 Klusterstrategins kanske mest fundamentala grundstenar för framtida utveckling

4.2.1 Gate keepers, nätverkens kärna eller bromskloss?

Med stöd i Gilham (1981), menar Corra och Willer (2002) att gatekeepers kontrollerar tillträde till ett område eller en förmån som de själva inte äger, men som de genom tilldelad makt kan reglera åtkomst till (ibid.). Vid humanitära insatser tar begreppet fasta i att delge ett visst organ eller person rätten att bevilja eller neka tillstånd att tillträda ett område eller land, kontakta eller involvera andra aktörer, alternativt nyttja vissa resurser. Det blir således endast det utvalda organet/personen vars tycken som sätts i bruk (Musasa, 2021). I tuffa miljöer är kravet på gedigen kunskap kring hur man bemöter problematiken, av yttersta vikt. Därtill försvåras även processen för åtkomst till att operera i ett utsatt land till följd av de sociokulturella strukturer som finns, vilket yrkar på försiktighet och respekt för seder, normer och värderingar (ibid.).

Hervas-Oliver och Albors-Garrigos (2014) hävdar att inom koncentrerade kluster där olika aktörer, främst NGOs, samverkar kan en utvald gatekeeper liknas med kärnan i nätverket som har tillgång till extern information. Detta innebär att denne har i uppgift att identifiera och tolka problemen, sprida kunskapen inom klustret och sedan delge de olika aktörerna ansvar och tillstånd att agera såväl som att inkludera lokala aktörer (ibid.). Däremot belyses faktumet att det inte ännu är helt känt om hur dynamiken kring gatekeepers inom kluster fungerar, vilket således begränsar utvecklingen av klusterstrategin och bortser därför från den viktigaste pusselbiten: vem aktiverar förändring och underlättar för klustrets funktion i praktiken? (ibid.). Därutöver, när en gatekeeper är dominerande inom ett kluster, finns det en risk att fokuspunkten blir fast i en viss kunskap, vilket vidare kan låsa klustret och således utesluta relevanta kunskaper från andra aktörer. Detta är något som återkopplar till problematiken i att vidareutveckla klusterstrategin (ibid.). Med den vetskapen i beaktande, tycks problematiken stegra ytterligare vid just humanitära insatser eftersom situationerna kräver snabbt agerande där felaktiga beslut kan riskera förödande konsekvenser (Rahman & Faizullah, 2021). För att underlätta förståelsen för relationen mellan aktörer och gatekeepers inom ett kluster, kan det vara relevant att titta närmare på organisationsteori. Där återfinns bl a. ett begrepp som benämns som *action nets* (Czarniawska, 2004).

4.2.2 Obligatory passage points nyckeln till funktionella nätverk

Begreppet *action nets* myntades av Czarniawska (1997;2004) och beskrivs vara “. . . en kompromiss som utformats för att omfamna både den anti-essentialistiska aspekten av all organisering . . . och dess uppenbara, solida effekter . . . “ (Czarniawska, 2004, s.8, egen översättning). Begreppet bygger på idén om att en uppsättning institutioner, som inte nödvändigtvis är sammanlänkade, förekommer just där och då och återfinns överallt. Teorin grundar sig i en kombination av institutionell teori och sociologin bakom *translation*. Dessa uppsättningar formar sedan vilka beslut som ska tas, i vilken ordning och på vilket sätt, genom att se till kopplingar mellan handlingar. Teorin bakom fenomenet föreslår således ett givande sätt att studera organisering på. Förslagsvis bör man således se till de termer som består av olika kollektiva handlingar som inte tvunget behöver ske inom en viss organisation, utan snarare är gränsöverskridande och kan involvera många oberoende element (ibid.). Med andra ord är det åtgärderna och handlandet som styr vilka aktörer som ingår. Vidare förklaras det att aktörer och nätverk är produkterna snarare än källorna till organisationen, vilket innebär att *action nets* bygger på idén om att samspelet formas av institutioner som är mer välgrundade än enskilda aktörer, som konstrueras och omkonstrueras under tidens gång (ibid.).

Därtill menar Campbell-Verduyn och Goguen (2019) att icke-mänskliga föremål eller institutioner bättre kan betraktas som integrerade i förtroendeskapande mellan mänskliga aktörer och de organisationer de skapar. Härav hävdar de att begreppet kan stabilisera anslutningarna till handlingar bland människor i olika sociala världar. Därutöver förklaras teorin bakom *action nets* kunna fungera som ett verktyg för gränsöverskridande samarbeten trots att tilliten kan vara bristfällig. Följaktligen menar skribenterna att metoden tas i uttryck främst under krisperioder där försök till lösningar kan leda till förändringar i den sociostrukturella sammansättningen och funktionsdugligheten för det (ibid.).

Vidare benämns ett nära besläktat begrepp, nämligen *actor-network-theory (ANT)*, som skiljer sig aningen från ideologin bakom *action nets* genom att istället studera kopplingar mellan aktörer (Latour, 1999; 2004; Callon & Latour, 1981). Latour (2004) förklarar att ANT först och främst är ett negativt argument som inte belyser något positivt och är en teori som visar *hur* man kan studera något på eller snarare hur man *inte kan* studera något på och går inte att applicera som en strategi (ibid.). Om man ska få användning av metoden bör man inte dela upp samtliga element inom ett nätverk eller en organisation till små strukturerat städade delar, utan istället försöka följa och studera länkarna som skapas mellan dessa

element (ibid.). Teorin föreslår att föra icke-mänskliga element till social analys för att mer ingående kunna förstå vad som är en aktör, varför det är en aktör - mänskliga som icke-mänskliga, med avsikt att kunna studera hur dessa är kopplade till varandra. (Lindberg & Walter, 2013; Bussular, Burtet & Antonello, 2019). Vidare förespråkar Latour (2004) att metoden är fördelaktig vid studier kring nya ämnen, där saker är under ständig förändring, gränserna är diffusa och komponenterna som ingår i det organisatoriska kaoset är okända. Sammantaget menar han att ANT erbjuder ett sätt att studera något som inte förklarar formen på det som studeras, utan möjligtvis hur formen blir till. Således kan metoden beskriva något som inte i sig ser ut som ett nätverk men som kan få den studerande att förstå det som länkar samman elementen inom ett nätverk (ibid.). Hur användbar metoden är eller inte bottenar i vilka åtgärder som figurerar mellan elementen. Är åtgärderna dynamiska så är förmodligen metoden användbar och tillåter således utövaren att skapa *effekter* som hen genom andra sociala teorier, enligt Latour, skulle få svårt att lyckas med (ibid.).

Båda teorierna bildar en separat men sammanlänkad förståelse för hur man kan studera samverkan mellan aktörer men ger ingen direkt förklaring till *när* en sådan samverkan bör ske och på vilket sätt. För att förstå den fasen lättare kan begreppet *obligatory passage points (OPP)* vara av relevans. Begreppet myntades av sociologen Michel Callon (Callon, 1984; 1986) och förklaras vara en komponent inom ANT som allt som oftast associeras med den inledande fasen, också benämnt som problematiseringsfasen av processen. En OPP refereras som den trånga änden av en tratt vilket tvingar aktörer att sammanlöpa inom en specifik fråga eller ett ämne. En OPP blir därmed en betydande faktor för skapandet av ett nätverk eftersom den ordnar interaktionen mellan de olika aktörerna inom ett nätverk och vidare också definierar vilka åtgärder som ska göras (ibid.). Vidare yrkar Hung-Wei och Fu-ren (2018) på att OPP med fördel kan dra nytta av det som kallas för *service dominant logic (S-DL)*, vilket är ett perspektiv som fokuserar på hur aktörer samarbetar och samskapar värde inom ett nätverk, då de flesta är av egen verksamhet. De benämner det hela som ett tjänstesystem som främjar utbyte av tjänster för att nå gemensamma såväl som individuella mål. Begreppet myntades av Vargo och Lusch (2004) och föreslår en förklaring till hur värdeskapande sker mellan konfigurationer av aktörer. Med stöd i Vargo och Lusch (2004) menar Hung-Wei och Fu-ren (2018) att S-DL kan påvisa en teoretisk bakgrund som förklarar hur ett nätverk kan tillföra värde, genom nyttjandet av OPP, till systemet och vidare beskriva vilka typer av resurser och/eller relationer som är delaktiga. Detta förklaras bygga på tillit till de olika aktörernas interna förmågor och uppmuntrar således ett framgångsrikt utbyte av kunskap och erfarenheter sinsemellan (ibid.). I och med

detta blir det därför väsentligt att studera huruvida teorin bakom S-DL kan tydliggöra på vilket sätt aktörer kan dra nytta av varandra och hur dessa samskapar värde.

4.2.3 Ömsesidigt värdeskapande för bättre samverkan

Samverkan kan dra nytta av *service dominant logic* genom att teorin belyser vikten av att kunna ansluta olika typer av aktörer inom vilket system som helst, vilket ger grunden för uppkomsten av tjänster och värdeskapande (Obaze, 2019). Logiken tillför en tjänstecentrerad syn där alla aktörer, i synnerlighet slutmottagare, bör ansluta till det humanitära systemet för att skapa värde. Värdet anses skapas genom att tillgodose individuella- såväl som dynamiska behov, i samband med att nätverk och samverkan av organisationer uppmuntras (ibid.). Teorin förespråkar föränderlighet, där SD-L kan ses som ett verktyg för sambanden inom nätverk där allt hänger ihop och är beroende av varandra. Genom ett så kallat service-för-service-utbyte kan samtliga använda sina kompetenser och färdigheter för att ömsesidigt utnyttja varandra (Wengelin, 2012). Informationsflödet bygger på användningen av kunskap som är grunden till konkurrensfördelar och kan komma att omfatta hela försörjningskedjan, vilket tyder på att tanken kan appliceras för att involvera kunskaper (Vargo & Lusch, 2004). Följaktligen hävdar teorin att information är det primära flödet och att servicen är leveransen av informationen (ibid.). Därtill menar Dickson (1992 refererad i Vargo & Lusch, 2004) att organisationer som behärskar en dynamisk miljö bäst är de som aktivt lär, och menar att det inte är den interna kunskapen som genererar konkurrensfördelar utan kontinuerlig inkludering av extern kunskap och information (ibid.). Vidare förklarar Mister (2006) att effektiv samverkan mellan internationella såväl som lokala sektorer och kluster på olika nivåer, kräver underhållning av insatser, av vilka samordning beskrivs vara vitalt för att snabbt kunna tillgodose behoven hos de behövande (ibid.). Värdet av en sådan samordning ger upphov till relationsskapande mellan samlokaliserade företag, vilket resulterar i en effektiv kunskap- och resursdelning aktörer emellan (ibid.). Humanitära organisationer beskrivs således både samverka och konkurrera (Schiffing, Hannibal, Fan och Tickle, 2020).

Vid tal om samverkan återkommer begreppet *tillit* allt som oftast och beskrivs, enligt Prasanna och Haavisto (2018), vara ett tema som tillsammans med ömsesidighet, kommunikation och informationsutbyte kan ge upphov till stärkt samarbete inom den humanitära kedjan. Därtill är tillit även avgörande vid upprätthållandet av långvariga relationer och vidare också viktigt för att aktörer ska våga släppa kontrollen till andra aktörer (ibid.). Oloruntoba (2005) lägger tonvikt på att inkludera utomstående

aktörer, genom att belysa användningen av lokala färdigheter som en avgörande faktor. Vid humanitära insatser anses det effektivt att dela på ansvar samt tillåta lokala organisationer dela med sig av sin kunskap, eftersom externa aktörer har en begränsad kunskap om bl a. lokala traditioner och sociokulturella strukturer (Staden, Niemann & Meyer, 2020; Oloruntoba, 2005). Till följd av att antalet katastrofer ökar, inkluderas allt fler aktörer som bidrar till hjälpinsatserna. Prasanna och Haavisto (2018) förklarar att detta bidrar till ökandet av organisationskulturella skillnader. Vid brist i samordning och informationsdelning växer misstron och tillsammans med en undermålig infrastruktur kan dessa parametrar resultera i ineffektivitet (ibid.). Av den anledningen strävar aktörer alltmer efter en fruktsam samverkan för att tillsammans kunna sköta hanteringen av de humanitära aktiviteterna mer effektivt, något som insisterar på en god tillit till varandras förmågor (ibid.).

4.3 Teoretisk sammanfattning

Genom att kartlägga olika hinder och förbättringsmöjligheter som klusterstrategin kastar ljus på, blir det tydligt att de olika teorierna som presenteras kan liknas med element helt- eller delvis beroende av varandra. Ett strategiskt partnerskap omfamnar den grundläggande förståelsen i hur aktörer och nätverk påverkar varandra, hur beslut fattas och på vilket sätt. Medan teorin om action nets ger en förståelse till hur en åtgärd av vilket följer ett beslut ska genomföras, vad som bör inkluderas och inte, vilka sammantaget konkretiserar vikten av att ha en holistisk syn på samverkan. ANT delger en förståelse i hur man kan studera kopplingarna mellan elementen inom ett nätverk där aktörer strategiskt samverkar. Som en påbyggnad på action nets, argumenterar metoden för att föra icke-mänskliga aktörer till social analys för att mer ingående kunna studera dessa länkar. I och med att humanitära insatser yrkar på hög flexibilitet, effektiva ställningstaganden, tillit och snabbt bemötande är det således vitalt att förstå vad som deltar inom klustret, mänskligt som icke-mänskligt och hur man funktionellt täpper till hål i nätverken. Därtill, genom att uppmärksamma hinder och definiera dessa som gatekeepers, kan man genom en dynamisk strategi tillgodose behoven och de olika aktörernas separata värde. Ett service management-perspektiv kan vid humanitära klusterstrategier lyfta fram svårighetsområden genom att erbjuda ett alternativt förhållningssätt, där mjuka värden får rama in hårda tillvägagångssätt. Eftersom varje lands institutioner skiljer sig åt, krävs en gränsöverskridande förståelse för sociokulturella strukturer och eget- såväl som gemensamt värdeskapande, för att effektivt kunna samordna insatser. Genom att granska varje situation som en ny möjlighet för ett nytt nätverk med nya aktörer att bildas samt fokusera på att betrakta förhållandena ur ett utifrån-och-in-perspektiv, kan teoribildningen tillkännage åtminstone

en vettig synvinkel - med avsikt att möjliggöra för en mer fruktsam humanitär respons. Sammantaget innebär detta att teorin som presenteras har möjliggjort för oss att skapa oss en förståelse för hur vi ska studera vårt empiriska material.

5.0 Resultat och analys

Med utgångspunkt i intervjuerna som genomförts kommer kommande resultat- och analysavsnitt redogöra för de utsagor som Alissa, Tina, Annika, Frida, Andrew, Beverly och Jonas ger. Avsnittet belyser fyra teman och följer syftet och de frågeställningar som tidigare presenterats. Däremot, för att kunna besvara frågeställningen “*under vilka tänkbara förutsättningar skulle dessa nätverk kunna nyttjas för distribution vid humanitära insatser?*” hävdar vi att man behöver få en inblick i samtliga delar och därför kommer nämnd frågeställning omsluta studiens fundament.

Inledningsvis kommer *De lyckosamma nätverkens karaktäristiska drag*, att introduceras. Här ämnar vi att kasta ljus på Ugandas nätverk, vad som utmärker dessa och hur samverkan mellan aktörerna förefaller.

Efterföljande tema *Internationella strategier möter praktiska hinder*, avser att skapa förståelse för hur teorin kring kluster omformas till strategi för humanitär respons samt hur dessa upplevs kollidera med praktiskt utförande. Vår ståndpunkt här är att det tydligt finns brister i klusterstrategins operativa handlingsmönster, vilka vi ämnar att lyfta.

Sedan presenteras *Det humanitära tillträdets verklighet*, som har kommit till att bli en kritisk punkt i studiens innehåll. Här ämnar vi att påvisa tillträdets bromsklossar och kommer därtill utvinna element i vilka bristen av förståelse illustreras extra tydligt. Vår ståndpunkt är vidare att visa hur förståelsen kring gatekeepers kan upplevas stå i strid med intervjupersonernas åsikter, då mycket av intervjupersonernas utsagor kan direkt relateras till en förnimmelse kring hur korruption tas i uttryck inom landet. Vi hävdar att detta är ett kvitto på sociokulturella skillnader och ämnar därför att påvisa vårt ställningstagande genom att dra direkta paralleller.

Slutligen åsyftar *Isolering och dolda agendor* på att tillkännage ett tema som vi hävdar har varit rekurrent vid bearbetning av studiens material och som senare kom till att bli en anmärkningsvärd ståndpunkt, nämligen tillit och förtroende. Därutöver anser vi att vissa parametrar som det empiriska materialet belyser som bristfällig kopplad till tillit och förtroende, är direkt jämnlöpare med de motstridiga tolkningarna som intervjupersonerna gör om vad som är rätt och fel vid tillträde till landet. Här kommer vi belysa att tillit ramar in samtliga teman och med stöd i teorin anser vi att en förståelse för tjänstvetenskapliga begrepp och metoder kan vara av nytta.

5.1 De lyckosamma nätverkens karaktäristiska drag

5.1.1 En gemytlig framåtanda

Intervjupersonernas utsagor om de lokala nätverken som opererar i Uganda är aningen tvetydiga. Någonstans landar man tillbaka i “varför” vart man än gräver. Det som däremot har framgått tydligt är att det finns så mycket mer, gömt under ytan, som tillsammans ligger till grund för de lyckosamma nätverken inom landet. För att bryta ner det så lyftes frågor om lokal kunskap, där intervjupersonerna var aningen delade. Annika menar att “man helgonförklarar de där lokala organisationerna för att de på något sätt är mycket bättre per definition bara för att de är lokala”, men Jonas håller inte med:

Är det något de är duktiga på i de här länderna så är det ju att bygga upp effektiva nätverk av nästintill ingenting. För extremt låga investeringar så kan de ändå transportera mycket saker och har skapat lösningar som exempelvis hela boda-boda-systemet. (Intervju med Jonas)

Det är just detta lösningsorienterade tänk som genomsyrar förmågan att ens *kunna* få något gjort. Andrew hävdar exempelvis att de lokala nätverken är tränade i miljön de opererar inom och det är lättare att samarbeta med någon som har “samma kultur, samma språk och samma förståelse, är på samma nivå och där det inte direkt finns någon tävling om vem som vet bäst” (egen översättning). Tolkningsvis, genom att studera länkarna mellan elementen (Latour, 1999; 2004; Callon & Latour, 1981), blir det tydligt att det inte handlar om att någon har mer kunskap än den andra vilket innebär att samarbetet inte direkt grundar sig i kunskapsdelning (Grant och Baden-Fuller, 2004). Istället verkar samarbetet vara fruktsamt till följd av de institutioner som ger upphov till dynamiken i kedjan, som beroende på situation formar åtgärderna som tas (Czarniawska, 1997;2004). Andrew beskriver vidare att samtliga oberoende aktörer delar på ansvaret, vilket innebär att framgången ligger i att maktfördelningen löper mellan aktör till aktör, där nätverket är följsamt för förändringar i vilket det konstrueras och rekonstrueras beroende på situation (ibid.). Intervjupersonerna är inte helt eniga i varför lokala nätverk är framgångsrika. Jonas hävdar dock att “ man är så jävla off och ändå står det någon och säljer coca-cola här liksom och jag kämpar med att få hit mina grejer”.

Det som intervjupersonerna gemensamt betonar är den gemytliga framåtanda som finns i Ugandas etablerade nätverk. Andrew och Beverly är enade om att målet för nätverkets funktion ger upphov till att effektiviteten upprätthålls och när aktörerna känner motivation till att uppnå det målet så skapar de en ny

kapacitet, ett nytt nätverk (Eisenhardt och Martin, 2000). Väl till pass argumenterar Jonas för att skillnaden är att dessa lokala nätverk, främst hänfört till just Coca-cola, har ett eget driv i systemet och menar på att det är något som är riktigt svårt att skapa från grunden:

...Det enda jag gör är att pusha alla människor för att de ska göra *något*, det är det tunga jobbet med logistik i sådana länder... vilket är annorlunda mot det drivet som exempelvis Coca-colas nätverk har och jag tror att det egentligen endast skapas för att det finns pengar att tjäna... (Intervju med Jonas)

Just det här med pengar är vidare också något som de andra intervjupersonerna belyser genomgående. Frida menar att "... allting handlar ju alltid om pengar". Annika belyser vidare att "... det är väldigt fattiga kontexter, där pengar betyder väldigt mycket... det finns ju en vinst i att vara delaktig".

5.1.2 Värdets ekvation

Intervjupersonerna från Uganda diskuterar mycket kring landets lyckosamma nätverk, däribland Coca-cola, och har landat i åtminstone tre olika parametrar som de tror utmärker dessa, i relation till de ekonomiska incitamenten som upprepade gånger belyses, nämligen; *reverse logistics*, *värde* och *decentraliserad supply chain*. Alissa förklarar att eftersom distributionsnätverket är uppbyggt på ett sätt som benämns som reverse logistics (Stock, u.å) så slutar inte kedjan när Coca-cola-flaskorna nått slutkonsumenten. Värdet ligger istället i kretsloppet som skapar ett framgångsrikt och effektivt sätt att ge utlopp för kapaciteten i hela kedjan (Yu, Sun, Solvang & Zhao, 2020). Jonas belyser därtill att det är ett pantsystem som gör att "människor väljer att engagera sig". Alissa och Tina säger att det handlar om att det finns ett egenintresse, ett värde i att transportera produkterna som inte nödvändigtvis endast handlar om pengar och att det kan vara anledningen till att det fungerar så bra. Beverly utvecklar:

Det handlar om konkurrensfördelar att ha sina produkter på marknaden...sen har de erfarenheter i hur man ska transportera saker effektivt i landet med lämplig struktur och utrustning, till skillnad från internationella NGOs... som har en tendens att förlita sig på välgörenhet och förväntar sig att någon ska hjälpa till gratis. Detta är ett land där invånarna är i stort behov av att tjäna pengar för att kunna försörja sig själva, de har inte råd att volontärarbeta, det finns inget värde i det för dem. (Intervju med Beverly, egen översättning)

Precis som Beverly nämner är tolkningsvis organiseringen strategisk, där oberoende parter sammanför sina resurser för att nå dessa konkurrensfördelar (Tavallaei et al., 2015). Det blir således tydligt en fråga

om ett individuellt värde som möter det gemensamma värdet i systemet, något som ramar in de lokala nätverkens struktur. Att nätverken fungerar likt ett tjänstesystem är en utmärkande ståndpunkt och kapslar således in ett tänk som direkt kan hänföras till teorin bakom S-DL (Vargo & Lusch, 2004; Wengelin, 2012). Jonas håller med och förklarar att “logistik, i grunden, är en service” men att värdet eller utbytet av tjänster inte endast behöver vara pengar, som Annika och Frida hävdar, utan kan handla om andra incitament. Beverly håller med och förklarar att “man måste låta landets lokala aktörer och hjälporganisationer själva försöka lösa problem innan man kommer in och tar över, kulturen kan riskera att förlora sitt värde annars” (egen översättning). Förmågan att kunna förstå detta kan således vara av vital betydelse om man har för avsikt att skapa mer framgångsrika klusterstrategier vid humanitära insatser.

Därtill återfinns andra aspekter som tydligt yrkar på samband mellan Ugandas nätverk och S-DL då båda lyfter vikten av ett dynamiskt system. Likt Czarniawskas (1997;2004) teori, berättar Beverly att samtliga aktörer som är delaktiga i tjänstesystemet inte är förutbestämda, utan kan omkonstrueras under tidens gång. Hon hävdar att tjänstesystemets funktion balanserar olika kollektiva handlingar där olika oberoende aktörer är involverade trots att systemet inte är till fullo beroende av någon (ibid.). Vidare är det därtill tydligt att aktörerna och nätverket fungerar som en produkt av ett helt system där systemet är mer välgrundat än aktörerna i sig och Beverly berättar därför att “de involverar lokala transportörer... men det är aldrig helt bestämt, det kan vara olika aktörer hela tiden” (egen översättning). Det framgår således att de olika parterna i nätverket integrerar med varandra genom att ansluta sina egna, mindre, nätverk för att upprätthålla effektiviteten samt bibehålla servicetänket (Staden et al., 2020).

Det som tydligt karaktäriserar Coca-colas supply chain-struktur är sålunda att den är decentraliserad, d.v.s. maktfördelningen i vem som sköter transporterna är fördelade, vilket innebär att systemet är följsamt och öppen för förändringar. Nätverken sammanlöper till följd av en åtgärd, exempelvis genom transportlösningar för en specifik sträcka som är extra problematisk. Detta innebär att problematiseringsfasen för en process ger upphov till att en sådan sammanlöpning sker, något som kan liknas med det Michel Callon (Callon, 1984; 1986) benämner som OPP. Sammantaget menar Alissa, Tina, Andrew och Beverly att en sådan dynamik är vital vid effektivisering av distributionsnätverk. Visserligen kan en humanitär insats, till följd av viktiga förnödenheter som ämnas att distribueras, behöva tydligare strategier, vilket Annika och Frida belyser. Däremot är det tydligt att dessa strategier frångår den dynamik som anses vara framgången för de etablerade nätverken i Uganda. Möjligt är det därför att

klusterstrategierna som presenteras i samband med humanitära insatser, kan dra nytta av ett följsamt, dynamiskt system.

Vår ståndpunkt här är att de etablerade nätverken i Uganda, däribland Coca-Cola som tydligt når bortom sista-milen, är som ett dynamiskt servicesystem som genomgående ser till att upprätthålla ett gemytligt värdeskapande med avsikt att tillgodose varandras behov (Vargo & Lusch, 2004; Wengelin, 2012). Därtill hävdar vi att de lokala aktörerna uppenbart tar avstånd från strategier och väljer istället att bygga sina nätverk till följd av åtgärder, som tydligt skiljer sig från situation till situation (Czarniawskas, 1997;2004). Vi menar att dessa faktorer är tydligt utmärkande för de nätverk som når längst.

5.2 Internationella strategier möter praktiska hinder

5.2.1 Kampen mot klockan

Samtliga intervjupersoners redogörelser för hantering och tillämpning av humanitära strategier, avviker en del från varandra. Vid frågor om hur man ska gå tillväga vid uppstartandet av ett nytt projekt, framkommer ett flertal strategier:

...Man utgår från en behovsanalys som vi har gjort tillsammans med andra NGOs, FN och lokala aktörer på plats, där vi undersöker behoven och sen så görs en samordning på plats och en arbetsfördelning mellan de olika organisationerna (intervju med Annika).

Likt Porters (1998) teori om kluster berättar Annika att klusterstrategin vid humanitära insatser, kom till för att förbättra samordningen mellan aktörer, vilket skapar mindre duplicering av arbetet. Däremot menar hon att detta är en väldigt stor utmaning och förklarar att "... det bästa med klustersamarbetet hade varit om organisationerna sätter sina egna strategier åt sidan och försöker formulera en gemensam strategi för just den situationen...". Genom att studera länkarna mellan aktörerna inom nätverket, framgår det att nätverket är beroende av de aktörer som ingår i det och tvärtom, vilket synliggör att det strategiska och operativa kolliderar med varandra (Latour, 2004). Kollisionen klargörs ytterligare när Frida argumenterar för betydelsen av att tillämpa en *exit strategi* för att tydliggöra tanken kring hur länge en aktör ska vara med. Hon berättar att det blir speciellt viktigt för att "... man kan inte bara rycka undan mattan för folk...". Formationen av klusterstrategin, som har en förutbestämd strategi, bygger således på aktörerna och inte

åtgärderna, vilket blir problematiskt i föränderliga miljöer, där situationer avlöser varandra (Czarniawska, 1997;2004).

På samma spår hävdar Frida att beslutsprocessen på strategisk nivå är som en kamp mot klockan och menar att "...man vill diskutera frågan och stöta och blöta den tillräckligt länge tills man faktiskt är överens". Hon förklarar att det krävs långa strategimöten mellan de olika internationella aktörerna inom ett kluster, för att bestämma hur man ska arbeta och bygga upp strategier. Det blir således tydligt att Porters (1998) teori kring effektivt uppbyggande av kluster kolliderar med vad som fungerar i praktiken. Väl till pass menar Jonas och Beverly att strategierna inte är flexibla och betonar att det inte finns tid att endast utgå från protokoll utan att beslut om nya strategier och förändringar får konstrueras under tiden (Qureshi & Taniguchi, 2020). Till trots förklarar Beverly att en aktör må vara ett internationellt biståndsorgan med mycket resurser, men att de inte kan nå ut till folket i Uganda på samma sätt då de varken känner till dynamiken eller kvaliteterna:

...De inte är så öppna för innovation. Om du exempelvis kommer på en lösning för ett distributionsnätverk och verkligen undersöker att detta fungerar, och presenterar det för internationella NGOs, är chanserna höga att det kommer ta ytterligare fem år innan det godkänns... De borde kunna ta till sig några av dessa saker när de kommer under en pågående situation. (intervju med Beverly, egen översättning).

Jonas hävdar att det således blir problematiskt att försöka upprätthålla en fungerande supply chain-strategi när dessa är framtagna för andra ändamål än just humanitära insatser. Han betonar att dessa endast funkar i ett perfekt vakuum och förklarar att "modeller som inte klarar av att ha en flexibilitet och ändå leverera ett okej resultat blir därför helt meningslösa, osäkerheten i verkligheten är ett faktum".

Sammantaget belyser intervjupersonerna värdet av en fungerande och effektiv samordning mellan olika aktörer för ett stabilt strategiskt partnerskap. Som ett försprång i hur sammanflätade aktörer kan lösa kommande problem, uppmuntras mer kunskaper om landet man opererar inom, med avsikt att snabbt kunna samordna och svara på behovet (Callon, 1984; 1986). Beverly och Jonas förklarar att det således inte går att ha ett satt nätverk och tänka att allting ska fungera enligt bestämda principer, utan att det krävs en viss flexibilitet för att kunna förstå de institutioner som finns inom landet och bygga nätverket utifrån

åtgärderna istället (Czarniawska, 1997;2004). Vidare beskriver Andrew att han inte tror att man som extern NGO förstår vad som bygger ett nätverk i Uganda och belyser därför vikten av att först ha en mer holistisk syn på nätverken för att förstå vad som deltar i dem. Man kan således med fördel dra nytta av att föra icke-mänskliga element till social analys för att sedan mer detaljerat beskåda hur dessa element integrerar (Latour, 2004). Av intervjupersonernas utsagor att utläsa har icke-mänskliga aktörer och de institutioner som existerar i landet gjort stort avtryck och kräver gedigen förståelse. I och med att humanitära insatser möter utmaningar i form av bl.a dålig infrastruktur, ökar belastningen ännu mer vid transporter som kräver mer resurser, exempelvis transport av vaccin som kräver kylkedjan. Detta gör att kapacitet-och kunskapsbristen blir allt mer påtaglig. Jonas yrkar på att dessa svårigheter går att ta sig förbi med hjälp av lokala erfarenheter, något som grundar sig i att förstå landets sociokulturella strukturer (Oloruntoba, 2005).

För att återkoppla till vår ståndpunkt i tidigare kapitel vill vi här belysa att det blir extra tydligt hur klusterstrategierna kolliderar med hur de lokala aktörerna opererar inom sina nätverk. Därtill menar vi att det också är tydligt att det finns en viss problematik i förståelsen för varandras handlingsmönster där lokala nätverk verkar vara mer dynamiska i sina förhållningssätt och, i motsats till internationella nätverk, inte är beroende av en specifik aktör för att upprätthålla en fungerande kedja (Czarniawska, 1997;2004).

5.3 Det humanitära tillträdets verklighet

5.3.1 De missförstådda institutionernas ideal

Mot bakgrund av några av intervjupersoners utsagor, är det tydligt att det återfinns ett antal institutioner som är grundläggande att ha förståelse för om man har för avsikt att försöka tillträda de interna nätverken i Uganda (Czarniawska, 1997;2004). Två av intervjupersonerna, Annika och Frida, förbiser dessa vid sina intervjuer trots att resterande intervjupersoner hävdar att just dessa är av vital karaktär för att effektivisera distributionen av humanitära bistånd inom landet. Genom att studera länkarna mellan elementen som existerar inom de lokala nätverken kan man urskilja att följande icke-mänskliga aktörer tar stor plats (Latour, 1999; 2004; Callon & Latour, 1981); *makt, kultur, klasskillnader, infrastruktur* och *språk/vokabulär*. Det är tydligt att dessa har centrala roller i de lokala nätverken som opererar i landet och påverkar således även varandra. Jonas talar flitigt kring vikten av förståelsen för hur saker och ting fungerar i fält, något som Andrew håller med om:

Klasskillnader och språk är väldigt nödvändigt för [internationella NGOs] att förstå när de ska operera i vårt land. De måste ha arrangerat insatsen och skapat denna förståelse redan innan katastrofen bryter ut. För om man inte förstår, eller har grundläggande kunskap om dessa [icke-mänskliga aktörer], så kommer det bli problematiskt att kunna ta del av nätverken som finns i landet. (Intervju med Andrew, egen översättning)

Med detta i beaktande blir det således tydligt att man blir beroende av att studera “vad” som deltar i nätverken och hur man kan skapa en förståelse kring hur dessa samspelar (Latour, 1999; 2004; Bussular, Burtet & Antonello, 2019). Precis som teorin belyser, hävdar Tina, Alissa, Jonas, Andrew och Beverly att introducering av en sådan förståelse för processerna inom klusterna kan generera att nätverken kan anta en mer dynamisk essens. Beverly förespråkar vikten av att kunna se till hur interaktionen mellan aktörer i Uganda fungerar och att klusterna kan dra nytta av att inte isolera sina nätverk från landets lokala nätverk (ibid.). Detta är något de alla anser kanske vara allra viktigast eftersom det är vad som karakteriserar nätverken i landet.

Att se till icke-mänskliga aktörer innebär också att dessa kan särskilja från situation till situation och Beverly menar att man därför måste vara väldigt flexibel, något hon anser präglar nätverken i Uganda. I och med detta framgår det därtill att flexibiliteten som värdesätts dessutom påvisar ett behov av att kunna anpassa sina åtgärder till varje specifik situation (Czarniawskas, 1997;2004). Beverly förklarar att under vissa förhållanden kommer olika institutioner vara mer märkbara än andra, vilket stärker hennes argument om flexibilitet ytterligare. Vid vidare diskussioner kring ämnet framgår det också att dessa institutioner inte behöver vara sammanlänkade för att vara beroende av varandra (ibid.). Exempelvis kan en åtgärd som behöver utföras på en viss plats innebära att det kommer förefalla klasskillnader, kulturkrockar, traditioner och problematisk infrastruktur som alla kommer ha en påverkan på de beslut som tas och varför, men inte nödvändigtvis direkt påverka eller vara beroende av varandra. Det som blir tydligt är att dessa institutioner, eller icke-mänskliga aktörer, utgör en stor del av den vitala förståelsen man behöver ha för landet om man har för avsikt att operera inom det (Czarniawskas, 1997;2004). Exempelvis hävdar Jonas återigen att det handlar om att kunna se till alla detaljer såväl som det holistiska för att bli mer dynamisk. Han anser att klusterstrategin kolliderar mycket med det som funkar operativt eftersom tankesättet och funktionen skiljer sig så mycket åt:

... har man liksom för mycket struktur så kanske du tar död på [deras kreativa lösningar] för att du inte riktigt har förstått allt i den här informella marknaden. (Intervju med Jonas)

Vidare leder Beverly också in på en aningen mer tabubelagd icke-mänsklig aktör, nämligen makt och menar att det är vitalt att låta de personer som har makt i landet, fortsätta ha den makten. Härav är det således viktigt att ha i åtanke att man som internationell NGO tillträder ett land för att hjälpa, inte stjälp kulturen som finns. Hon menar att om man problematiserar och ifrågasätter landets makt-havare riskerar man att bli helt utestängd från de nätverk och den hjälp som finns inom landet, något som i denna studie har benämnts som gatekeepers (Gilham, 1981 refererad i Corra & Willer, 2002).

5.3.2 Att sätta tillgång till resurser på paus

Vid analys av samtliga intervjupersoners utsagor är det distinkt att gatekeepers både internt inom klustret och externt i landet, problematiserar åtkomsten till nödvändiga resurser (Gilham, 1981, refererad i Corra & Willer, 2002). Annika och Frida berättar exempelvis att klustersystemet leds av FN och att det således kan ingå flera organisationer, men att det oftast är en specifik aktör som utses vara *lead* d.v.s. den ledande och sammankallande aktören inom klustret. Denna aktör har således makt att besluta kring strategier och åtgärder och kategoriseras därför som en form av gatekeeper (Musasa, 2021). En sådan gatekeeper blir också tilldelad sin makt till följd av antalet resurser på kontot och Frida säger exempelvis att det oftast är "den som är störst är den som tar lead, för att det är den som har störst muskler". Ett sådant val av gatekeeper kan leda till att åtgärder och tillvägagångssätt riskerar att följa endast en aktörs tolkningar och kunskanden (Hervas-Oliver & Albors-Garrigos, 2014). Detta är något både Jonas, Beverly, Tina, Andrew och Alissa kastar ljus på och menar att vissa NGOs eller myndigheter tenderar att föredra användandet av en viss typ av strategi, ett tillvägagångssätt eller specifik utrustning som kanske inte lämpar sig i landet som är i behov av den humanitära insatsen. Eller att de helt enkelt inte vill involvera lokala nätverk för att de inte anses tillräckligt bra. Att den som har störst muskler ska axla rollen som lead, är något Beverly inte håller med om. Hon anser att den aktör med främst kunskap om landet och som befolkningen anser vara pålitlig, bör leda. Vidare beskriver Beverly också att det är viktigt att de som sitter på makten, eller intar rollen som gatekeeper, behöver vara försiktig samt visa respekt för kultur, normer och värderingar för att inte försvåra tillträdet till nödvändiga resurser (Musasa, 2021).

Vid reflektion kring de gatekeepers som påträffas inom landet, kan konsekvenserna av att inte ha dessa i beaktande, bli allt mer påtagliga eftersom tillgång till landets interna kunskap är vital vid utförandet av humanitära insatser. Exempelvis menar Jonas att nekat tillträde kan resultera i att ytterligare ett problemområde adderas till de svårigheter som redan finns:

Jag har haft mycket problem med att saker och ting fastnar i hamnen, eller tullen... ingen vill samarbeta och man vet inte vem man ska prata med för att få tillträde till sakerna. (Intervju med Jonas)

Däremot förklarar Annika att gatekeepers påträffas mycket tidigare än så och menar att det finns en term som kallas *humanitärt tillträde*, vilket innebär att lokala myndigheter kan sätta stopp redan innan man rest in i ett område som är i behov av humanitära insatser, något som hon hävdar blir värre och värre i de flesta kontexter. Anledningen anses bero på de sociokulturella strukturer som finns i Uganda (Musasa, 2021). Frida håller med och förklarar att införelsereglerna i ett land kan vara extremt begränsade och problematiska att kringgå. I linje med Annika menar Beverly att om det inte finns ett värde för Ugandas makthavare att bevilja tillträde, så kommer de troligtvis inte vara behjälpliga (Gilham, 1981, refererad Corra & Willer, 2002). Hon hävdar att nekat tillträde kan vara en produkt av bristande tillit till internationella NGOs avsikter med åtkomsten, något som kommer belysas vidare i kommande avsnitt. Samtliga intervjupersoner är överens om att de gatekeepers som finns inom landet kan kopplas till landets politik och menar att mycket av makten förenat med tillträde kommer från landets ledare (Musasa, 2021). Men att det finns ett visst värde i humanitär hjälp belyses ändå, exempelvis menar Frida att vissa humanitära bistånd får gå i ett separat spår i tullen, något som landets makthavare (gatekeepers) beslutat om och hjälper således till med att snabbt möta behovet (Rahman & Faizullah, 2021). Beverly utvecklar:

Det finns olika myndigheter som har olika ansvarsområden för det som transporteras inom landet och har därför makten att neka eller bevilja åtkomsten. De kan exempelvis neka tillträde till en by om godsens ska transporteras dit enligt dem inte är okej... Ibland finns det individer som jobbar för staten som vill förstöra och skapa problem genom att inte bevilja tillträde när det behövs (intervju med Beverly, egen översättning)

Beverly menar däremot att dessa gatekeepers kan undvikas om man tar hjälp av någon inom landet som har högt förtroende, exempelvis någon som jobbar på universitetet alternativt är studerande. Däremot förklarar hon att även om det inte finns en hel organisation som vill försvåra tillträde så finns det en del

individer med egenintresse som kan ställa till med problem (Gilham, 1981 refererad i Corra & Willer, 2002). Hon leder därför in på samtalet om korruption, något som samtliga intervjupersoner diskuterar kring.

5.3.3 Kulturkrockens baksida

Korruption är onekligen ett känsligt ämne, främst kanske för att det är enkelt att skuldbelägga en makthavare för att ha oetiska avsikter utan att egentligen vara helt säker på att det stämmer. Det kan också handla om att det finns delade åsikter kring vad som klassas som korrupt i och med exempelvis kulturskillnader då olika länders styre skiljer sig från varandra. Nästintill samtliga intervjupersoner anser att Uganda är ett land som tampas med väldigt mycket korruption, men Beverly håller dock inte med. I Sverige anses exempelvis "pengar emellan" som en oetisk och rent av olaglig handling men i Uganda är det så saker och ting fungerar, Jonas förklarar:

Jag skulle bygga upp ett stort sjukhus på väldigt kort tid som krävde väldigt mycket lokalt inköp och handlade om väldigt mycket pengar... Jag började sen höra lite rykten om att mina killar tog lite emellan sådär men jag hann och orkade inte ta tag i det, det höll på i säkert en månad utan att jag stoppade det... Jag borde ha agerat på första signalen när jag fick veta vad som försiggick men då vet jag inte om jag hade klarat av uppgiften. (Intervju med Jonas)

Jonas menar att trots att han fick rätt priser hade de anställda förhandlat hårt med leverantörerna för att få extra betalt. Beverly och Andrew förklarar att det är så det fungerar inom Ugandas kultur och menar att sättet att sköta affärer på skiljer sig mycket åt, vilket trycker på att det finns en brist i förståelse för landets institutioner (Czarniawska, 1997;2004). Beverly belyser att "det finns vissa politiker eller makthavare som arbetar väldigt hårt och tycker sig förtjäna att få bättre betalt" och syftar till att förhandla sig till bättre priser inte kan vara synonymt med korruption bara för att det inte fungerar så i andra länder:

Korruption är inte ett stort problem i Uganda egentligen, men jag tror att NGOs som tillträder landet har den åsikten för att det inte fungerar så i deras länder. För oss som bor i Uganda upplevs detta inte på samma sätt, det är vårt sätt att göra saker, att ta betalt på det sättet. Vill man ta en genväg och få saker gjort lite snabbare och mer effektivt kan man betala för det. Vill man tjäna lite mer kan man förhandla. Om man följer kulturen och låter den bibehållas så kommer man också lättare få hjälp, för då kan man ställa krav. (Intervju med Beverly, egen översättning)

Beverly berättar att mycket av det som internationella myndigheter och NGOs anser som korruption egentligen bara är en gatekeeper som nekar tillträde för att de inte upplever något värde i att bevilja åtkomsten Musasa (2021). Som hon tidigare nämnt så har många inte råd att göra tjänster utan att få något tillbaka, och yrkar på att systemen är uppbyggda på tjänster och gentjänster eftersom det upprätthåller ett individuellt och gemensamt värdeskapande (Obaze, 2019; Hung-Wei & Fu-ren, 2018). Hon hävdar att det är ett tecken på uppskattning att betala för tjänsten när det ändå inte borde vara något problem för internationella NGOs att bistå med.

Annika tror däremot att korruption är mycket större än så och att det visst påverkar landet mer än vad Beverly belyser. Hon menar att staten vill tysta ner demokratin på ett sätt att det inte endast går ut över internationella NGOs, utan också nationella, vilket påverkar distributionskanalerna inom landet då ingen kan verka fritt. Likt Annika håller Jonas med om att demokratin är bristfällig och menar att korruption är onekligen tabubelagt att tala om, med risk för att trampa på ömma tår. Han förklarar att det är väldigt problematiskt att operera och försöka vara behjälplig inom landet med risk för att man förstör för landets makthavare:

Om vi köper in tusen cyklar som ska användas som transportmedel för exempelvis en boda-boda chaufför så har vi kanske rört om [för mycket] och får en hel maffia emot oss som börjar sätta krokben för oss eftersom man förstört makten [inom landet]. (Intervju med Jonas)

Han fortsätter med att förklara att det därför är vitalt att man har personal på plats, som vet hur det fungerar inom landet innan man väljer att ta beslut som kan riskera att störa landets "maktbalans". Här håller Beverly delvis med och menar att det är viktigt att man inte reser in i ett land och rör om i de institutioner som finns med avsikt att manipulera strukturer, man måste förstå kulturen:

Problemet ligger inte i korruption och maffia, det är bara ett sätt att påvisa att det är svårt att ta sig runt i landet trots att det, för det mesta, är påhittade historier. Det handlar främst om att man inte tar tillvara på lokala invånare som kan landet och som förstår kulturen. Om man exempelvis tar hjälp av en person som bor i landet, som landets makthavare litar på, så kommer man få snabbare tillträde till det man önskar att få tillträde till. (Intervju med Beverly, egen översättning)

Vidare pratar Beverly mycket om att de gatekeepers inom landet som sätter stopp för tillträdet oftast inte alls har dolda agendor utan att det är något många av ugandierna anser att internationella NGOs istället har. De som utför humanitära insatser upplever att det är onödigt utmanande att ta sig fram i landet och att de får mycket mothugg, något som de själva benämner vara resultatet av ett land med mycket korruption. I Beverlys mening är detta snarare produkten av att många NGOs har för avsikt att tillträda landet för att manipulera kultur, normer och värderingar med ändamål att implementera "bättre" åsikter och levnadssätt (Musasa, 2021). Genom dessa delade åsikter och agendor blir det därför tydligt att tilliten mellan organisationerna och länderna, är onekligen bristfällig.

I detta kapitel har vi haft för avsikt att belysa element som vi, med hjälp av ANT som metod, lyckats urskilja (Latour, 1999; 2004; Callon & Latour, 1981). Vi menar här att dessa icke-mänskliga element är intressanta att fundera över om man internationellt har för avsikt att integrera humanitära nätverk med lokala. Därtill hävdar vi att mycket av det som båda parter anser brister i samarbetet, landar i misskommunikation och bristfällig förståelse för sociokulturella strukturer (Oloruntoba, 2005).

5.4 Isolering och dolda agendor

5.4.1 Bristande tillit skapar hål och konspirationsteorier

Intervjupersonernas är enade om tillitens betydande roll vid humanitära insatser. Frida menar att tillit och kommunikation är vitala komponenter för förtroendeskapande, vilket överensstämmer med Jonas som påstår att bra kommunikation är nyckeln till fungerande samarbeten och långvariga relationer (Prasanna & Haavisto, 2018). Däremot, genom användandet av ANT som en metod (Latour, 2004), kan man urskilja att de kopplingar som binder samman internationella nätverk med lokala nätverk tycks sakna dessa viktiga komponenter. Frida hävdar exempelvis att "...det finns väldigt få helt nya aktörer som gör väldigt bra ifrån sig". Därtill förklarar hon att de aktörer som ingår i det humanitära nätverket, redan har byggt upp sitt förtroendekapital genom sitt agerande (Mister, 2006). I motsats menar Beverly, Tina, Alissa, Jonas och Andrew att Fridas utlåtande yrkar på brist på tillit, förtroende och kommunikation, där nya och effektiva lokala lösningar och relationer underskattas (Prasanna & Haavisto, 2018).

Vid analys av de utsagor som kontaktpersonerna i Uganda gett, framkommer det att många internationella NGOs är betrodda men i samband med brist i förståelse skapas hål i den allomfattande tillförlitligheten.

Internationella NGOs har generellt lite kunskaper om landet samtidigt som de brister i att förvärva ny, lokal kunskap (Grant & Baden-Fuller, 2004). Beverly berättar exempelvis att de upplever att internationella NGOs har dolda agendor med sitt inträde och hävdar att de manipulerar maktbalansen med avsikt att implementera andra filosofier, kulturer och religioner. Det blir således tydligt att man lokalt inte litar på den internationella kunskapen och att de, istället för att bli en tillgång till landets operativa handlingar vid humanitär respons, blir som en konkurrent (Schiffling et al., 2020). Därtill förklarar Beverly att man måste kunna acceptera kulturskillnaderna för att kunna förstå och respektera varandra, som i många fall varit bristfällig:

Så vissa kommer med material för att distribuera exempelvis böcker, i böckerna finns bilder som påvisar att sådana saker är okej. Men det som istället händer är att böckerna slängs eftersom ingen vill ta del av den informationen då den strider mot vår kultur, vilket leder till att studenterna blir lidande och får inte tillgång till undervisningsmaterial. (Intervju med Beverly, egen översättning)

I motsats menar Frida och Annika att tillitsbristen istället kan förklaras med att Uganda tampas med mycket korruption i de olika beslutsfattande delarna och hävdar att det är anledningen till varför man inte vill involvera nya lokala aktörer. Beverly och Andrew menar istället att det inte handlar om korruption utan om att internationella NGOs inte förstår landets institutioner/icke-mänskliga aktörer. De båda anser att lokala handlingsmönster skiljer sig från internationella handlingsmönster och att tilliten är faktorn som gör att det gränsöverskridande samarbetet brister. Genom att inkludera action net-teorin i sammanhanget kan man istället stabilisera dessa handlingar och möjliggöra för samarbeten, trots att tilliten är bristfällig. Speciellt vid krisdrabbade situationer då sociokulturella strukturer är under förändring (Campbell-Verduyn & Gogue, 2019).

Beverly förklarar vidare att befolkningen uppfattar att internationella NGOs endast förlitar sig på sina egna resurser och sin egen arbetskraft trots att mycket kunskap redan finns lokalt. Härav blir utfallet att Ugandas invånare inte upplever något värde i den humanitära insatsens resultat, något som kan ställas i kontrast till Obazes (2019) teori om SD-L. Annika håller med:

... Om vi kunde visa mer tillit till den lokala befolkningen, att de har de bästa lösningarna för sina egna problem då hade vi kanske sluppit allt tjafs på klustermötena och de här olika prestige och politiska

konflikterna på den nivån...Om de skulle kunna ta sin plats i kluster systemet som de har rätt till och att vi har tillit till dem, då skulle vi kanske få andra lösningar. (Intervju med Annika)

Med detta sagt vill vi förtydliga följande två ståndpunkter. Till att börja med, genom att studera kopplingarna mellan samtliga element vid humanitära insatser precis som ANT kastar ljus på (Latour, 1999; 2004; Callon & Latour, 1981), blir det tydligt att tillitsbristen är ett uppenbart negativt argument till varför samverkan försvåras. Därtill är det heller inte uppenbart att de humanitära behoven, i sig, är en tillräckligt viktig fråga för att aktörer ska sammanlöpa och bilda ett nätverk (Callon, 1984; 1986). Istället framgår det att alla dessa icke-mänskliga element sätter stopp för integrationen och skapar öar av frågetecken, misstro och illvilja - kommunikationen brister. För det andra så blir vi osäkra på om problemen faktiskt grundar sig i dessa brister eller om det rentav handlar om att man inte vill samarbeta. Däremot hävdar vi att dessa två ståndpunkter kan löpa parallellt och att det större hindret istället ligger i *värdet*.

6.0 Sammanfattande slutdiskussion

Studien har ämnat att studera hur lyckosamma nätverk i Uganda opererar, vad som karaktäriserar dessa och under vilka möjliga förutsättningar de skulle kunna nyttjas vid distribution av humanitära förnödenheter. För att kunna urskilja detta anspråkar syftet vidare på att undersöka huruvida humanitära logistikstrategier kan upplevas kollidera med hur det fungerar i praktiken. Vår teoretiska utgångspunkt har således tagit fasta i Porters (1998) definition av kluster samt bakgrund till humanitär logistik generellt genom att därtill definiera vad NGOs är och dess plats i humanitära nätverk. Härutöver har studiens teoretiska ramverk formats genom ett snöbollsurval där vissa organisatoriska- och tjänstvetenskapliga begrepp gett upphov till andra, med avsikt att förstå studies empiri.

6.1 De lokala nätverkens karaktäristiska drag

Med stöd i ANT (Latour, 1999; 2004; Callon & Latour, 1981) har vi försökt studera kopplingarna mellan elementen inom de lokala nätverken. Vi hävdar att de tydligaste länkarna är tillit och förståelse eftersom de mest färgstarka elementen är de institutioner som existerar i landet (Oloruntoba, 2005; Czarniawska, 1997;2004) Följaktligen är vår ståndpunkt att Ugandas nätverk är som ett tjänstesystem där man konstruerar och rekonstruerar nätverken utefter situation och åtgärd (Vargo & Lusch, 2004; Wengelin, 2012). Med stöd i Czarniawskas (1997;2004) argumenterar vi således för att en framgångsfaktor ligger i att systemet inte är beroende av en specifik aktör utan att det fortgår och är effektivt trots avhopp eller förändringar. Vi anser att det tydligt går att urskilja att ett sådant välgrundat system inte illustreras i logistikkuster vid humanitär respons där man istället kräver strategier för aktörers utträde. Därtill, med stöd i (Callon, 1984; 1986) vill vi också belysa att varje åtgärd som Uganda gör i sina etablerade nätverk, ger upphov till nya strategiska lösningar som resulterar i dynamiska reformer. Vi anser att ett sådant tillvägagångssätt lämpar sig bra i ett land som Uganda där problematiska situationer på något sätt avlöser varandra. Vidare, med förankring i Lindberg och Walter (2013); Bussular et al., (2019) och Czarniawska (1997;2004), menar vi därför att “vad” som deltar i nätverken öppnar upp för en förståelse för hur samtliga delar samspelar. Vår ståndpunkt är att teorin bakom action nets i samrörelse med förståelsen för hur man studerar länkarna mellan elementen, tillför en resonans kring hur man kan applicera

organisationsteori vid analys av aktörerna som samspelar inom nätverken (Czarniawska, 1997;2004; Latour, 1999; 2004; Callon & Latour, 1981).

Eftersom icke-mänskliga aktörer utgör en stor del, kan det vara bra att veta varför och på vilket sätt. Med stöd i intervjuerna anser vi således att det blir tydligt att en sådan förståelse i dagsläget är väldigt limiterad. Därtill kan metoderna ge upphov till att stabilisera kopplingarna till handlingar bland parter där sociokulturella skillnader infinner sig. Vårt ställningstagande är därför att den klusterstrategi som används vid humanitär respons, med fördel kan dra nytta av ovanstående teoretiska metoder, för att öppna upp för en mer gynnsam förståelse. Vid vidare kartläggning över vad som utmärker de lokala nätverken, bortsett från tillit och förtroende, anser vi att dynamiken i service-för-service-utbytet och de ekonomiska incitamenten präglar drivet (Wengelin, 2012). Därtill beskrivs de lyckosamma nätverken i Uganda, likt Coca-colas försörjningskedja, vara decentraliserad, med andra ord inkluderas många oberoende aktörer. Vi hävdar att detta ger upphov till motivation där man får utlopp för individuella värden genom att tillföra till det större värdet; konkurrensfördelar (Vargo & Lusch, 2004; Wengelin, 2012). Vi liknar detta med att det finns en form av maktbalans i ett sådant system som genererar att lokal kunskap får sättas i bruk och att en sådan ansvarsfördelning kan pusha på drivet ännu mer - man känner sig viktig.

6.2 Det finns inga perfekta vakuum

Av intervjupersonernas berättelser att urskilja är det tydligt att det återfinns stora skillnader i förhållningssätt både strategiskt och operativt där internationella NGOs hävdar att tydliga riktlinjer och strategier ger upphov till enklare kartläggning och effektivare humanitär respons. Nationella parter anser motsatsen. I studien har vi med stöd i kontakter från Uganda, genomgående visat att sådana strategier inte fullt lämpar sig när man opererar i landet, däremot vill vi ändå belysa att Ugandas bristfälliga strategiska kunskap kan vara en del i varför dessa strategier upplevs kollidera med praktiken. Vi menar att brist i kommunikation och förståelse sätter prägel på en del svårigheter i åtkomst samt tillträde och att dessa svårigheter tar uttryck i- och kan svara på varför det i vissa fall blir mer problematiskt att upprätthålla strategin snarare än att arbeta praktiskt med den humanitära responsen. I och med att katastrofer kräver snabba beslut, hävdar vi att åtskilliga timmar lagda på inramade strategier som lämpar sig bäst i ett perfekt vakuum, kanske inte följer den dynamik vi urskiljer att Uganda är i stort behov av. Därtill förefaller en tydlig struktur i att landet förespråkar kollektiva handlingar som ger upphov till värdeskapande både enskilt och generellt, medan man internationellt hävdar att ett sådant värde sätts på

högre nivå och är fruktsamt nog att vilja sträva efter. Vår ståndpunkt är att en sådan detaljerad skillnad yrkar på att internationella makter isolerar sig från lokal kunskap trots att de hävdar att inkluderingen är prioriterad.

En annan nämnvärt viktig aspekt är de ekonomiska incitamenten. Samtliga intervjupersoner är överens om att betalning mot utförda tjänster ger upphov till en mer gedigen framåtanda som skapar ett driv i systemet. Däremot är det distinkt att man på internationell nivå anser att sådana incitament inte borde vara nödvändigt då det övergripande värdet i att vara delaktig till viss del borde vara nog. Med stöd i Wengelin (2012) argumenterar vi således för att lokala nätverk har en väldigt serviceinriktad anda där värde tillgodoses trots individuella dynamiska behov, något man lokalt håller med om när man yrkar på att landets nätverk är som ett servicesystem. Däremot framgår det ändå att det finns annat värde för de lokala organisationerna som egentligen förbises direkt vid inträde till landet, nämligen att man vill försöka lösa sina egna problem först - innan man blir övermannad av internationell respons. Därutöver blir det tydligt att man nationellt yrkar på att kunskapen finns i landet, medan man internationellt anser att man till viss del helgonförklarar de lokala nätverken bara för de per definition är lokala.

Tolkningsvis blir det därför tydligt att man är oense om vem som har mest kunskap och därtill även resurser. Det framgår exempelvis att man nationellt hävdar att de resurser som lämpar sig bäst inom landet finns att tillgå där, medan man internationellt belyser att "stora muskler" och högt bistånd är nyckeln. Med stöd i Grant och Baden-Fuller (2004) är vår ståndpunkt att skillnaderna mellan internationella resurser och nationell kunskap, genom förståelse för begreppet knowledge accessing, inte behöver försvåra samarbetet utan snarare stärka det. Därtill menar vi att rutinerna, som begreppet co-evolving belyser, (Eisenhardt & Martin, 2000) kan resultera i ett stärkt strategiska partnerskap mellan de olika organisationerna vid humanitära insatser och således generera nya synergistiska förmågor och större kapacitet.

6.3 Under vilka tänkbara förutsättningar...

Med underlag från Gilham (1981 refererad i Corra & Willer, 2002) har vi tydligt sett att gatekeepers tar fasta både internt inom klustret och externt i landet. Vi hävdar att mycket av de organisatoriska skillnader som vi belyst fram tills nu, är en produkt av att gatekeepers sätter stopp för tillträdet. Vi anser däremot att dessa stopp man sätter varförsig, är extremt kontraproduktivt om man ämnar att kunna sammansluta

nätverken mer effektivt, vilket vi av intervjuerna att urskilja, hävdar är det gemensamma målet.

Någonstans blir det en kamp om vem som har mest makt där klusterna bestämmer vilka aktörer som ska involveras och inte, medan Uganda bestämmer vilka som får tillträde till landet och inte, eller åtminstone hur svårt det tillträdet ska bli. Vår ståndpunkt är att bristen på förståelse för varandras tillvägagångssätt adderar till svårigheterna för samverkan. Internationellt talar man om korruption och nationellt om motivet att manipulera kulturen. Vi tror att båda sidor delvis har rätt men att dessa "rätt" inte tar ett så stort utrymme som de själva tror och där landar vi i kärnan, tillitsbristen.

Med avstamp i tjänstevetenskapliga termer kring tillit och förtroende hävdar vi att detta är den riktiga gatekeepern. Man underskattar varandras kunskap och erfarenhet vilket innebär att man delvis sätter stopp för skapandet av nya kontaktnät, något som skapar hål i strategierna. Vi vill påstå att en inkludering av lokala aktörer kan öppna mycket låsta dörrar, men vi fastnar ändå i att tilliten för den lokala kunskapen brister. Någonstans är det ändå de lokala aktörerna som sitter på nycklarna till sina egna gatekeepers. Vi hävdar därav att en förståelse för de sociokulturella skillnaderna samt de institutioner som är stora inom landet, kan generera en sådan tillit och insiktsfullhet. Oavsett vad man talar om när det kommer till organisations- och tjänsteteori eller service management så behövs en mer inkluderande syn för att bli mer effektiv. Därtill är de också vitalt att inte sätta sig över någon annan för man tror sig veta bättre. Vi anser att om man rotar mer i tillit och förtroende men framförallt förståelse kommer man kunna hitta svaret på hur man ska samordna de humanitära nätverken med de lokala. Vår ståndpunkt är att denna studie har tillfört en bra grund till vidare studier inom ämnet för att slutligen kunna finna lösningar på hur man sammansvetsa de olika nätverken. Det är ju trots allt så att ingen kedja är starkare än sin svagaste länk.

Referenser

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB.

Bussular, Z. C., Burtet, G. C. & Antonello, S. C. (2019) The actor-network theory as a method in the analysis of Samarco disaster in Brazil. *Qualitative Research in Organizations and Management: An International Journal*. Vol. 15, Issue 2, pp. 176-191, doi: 10.1108/QROM-04-2017-1520

Callon, M. (1986) Some Elements of a Sociology of Translation: Domestication of the scallops and the Fishermen of St. Brieuc Bay. *Research Article*. Första publicering 1984. doi: 10.1111/j.1467-954X.1984.tb00113.x

Callon, M. & Latour, B. (1981). Unscrewing the big leviathan: how do actors macrostructure reality. Knorr, K. & Cicourel, A. *Advances in social theory and methodology: toward an integration of micro- and macro-sociologies* (upplagan publicerad 2015, s. 277-304). New York: Routledge. ISBN: 978-0-415-72731-0

Campbell-Verduyn, M. & Goguen, M. (2019). Blockchains, trust and action nets: extending the pathologies of financial globalization. *Global Networks*. Vol. 19 Issue 3, p308-328. 21p. doi: 10.1111/glob.12214

Corra, M. & Willer, D. (2002) The Gatekeeper. *Sociological Theory: American Sociological Association*. Vol. 20, No. 2, pp. 180-207

Czarniawska, B. (2004). On Time, Space and Action Nets. GRI, Gothenburg Research Institute, School of Economics and Commercial Law.

Defee, C. C. & Fugate, B. S. (2010). Changing perspective of capabilities in the dynamic supply chain era. *The International Journal of Logistics Management*, 21(2), 180-206. doi: 10.1108/09574091011071915

- Eisenhardt, K.M. & Martin, J.A. (2000). Dynamic capabilities: what are they?, *Strategic Management Journal*. 21(10/11), 1105-1121. doi: 10.1002/1097-0266(200010/11)21:10/11<1105::AID-SMJ133>3.0.CO;2-E
- Gamberini, L. G. (2014) Boda Boda: The impact of a motorbike taxi service in Rural south Uganda. *Journal of Politics & Society*, Vol. 25 Issue 2, p136-153. ISSN: 1555-7359
- Glaser, G., B. & Strauss, L., A. (1967, uppdaterad 1995) *The discovery of grounded theory: strategies for qualitative research*. Library of congress catalog number: 66-28314. ISBN: 0-202-30260-1
- Grant, R.M. & Baden-Fuller, C. (2004). A knowledge accessing theory of strategic alliances, *Journal of Management Studies*. 41(1), 61-84. doi: 10.1111/j.1467-6486.2004.00421.
- Hervas-Oliver, J., L. & Albors-Garrigos, J. (2014) Are technology gatekeepers renewing clusters? Understanding gatekeepers and their dynamics across cluster life cycles. *Management, Universidad Politecnica de Valencia, Spain*. Vol. 26, Nos. 5–6, 431–452, doi: 10.1080/08985626.2014.933489
- Hung-Wei, C. & Fu-ren, L. (2018) Evolving Obligatory Passage Points to Sustain Service Systems: The Case of Traditional Market Revitalization in Hsinchu City, Taiwan. *Institute of Service Science, National Tsing Hua University*. doi: 10.3390/su10072540
- Jahre, M. & Jensen, L. (2010) Coordination in humanitarian logistics through clusters. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*. ISSN: 0960-0035
- Kaynak, R. & Tugrul Ruger, A. (2014) Coordination and collaboration functions of disaster coordination centers for humanitarian logistics. *Turkey: Gebze Institute of Technology, Faculty of Business Administration*. doi: 10.1016/j.sbspro.2013.12.486
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). Den kvalitativa forskningsintervjun. Lund: Studentlitteratur AB.
- Latour, B. (1999). On recalling ANT. *Sociological Review Monograph*. Vol. 47 Issue 1, p15-25, 11p

- Latour, B. (2004). On using ANT for studying information systems: a (somewhat) socratic dialogue.
- Land, F. *The social study of information and communication technology: innovation, actors and context* (s. 62-76). New York: Oxford University Press. ISBN: 0-19-925356-0
- Lind, F. (2011) Humanitär Logistik - Best Practises: Möjliga användningar inom militär logistik. *FOI, Totalförsvarets Forskningsinstitut, avdelningen för försvarsanalys*. ISSN: 2650-1942
- Lindberg, K. & Walter, L. (2012) Objects-in-Use and Organizing in Action Nets: A Case of an Infusion Pump. *Research Article*. doi: 10.1177/1056492612455242
- Lukaszczyk, A. & Williamson, R. (2010). The role of space related non-governmental organizations (NGOs) in capacity building. *In Advances in Space Research*, 45(3), 468-472. doi: 10.1016/j.asr.2009.10.004
- Masteika, I. & Cepinskis, J. (2015). Dynamic Capabilities in Supply Chain Management. *In Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 213, 830-835. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.11.485
- Mister, R. (2006). Mandates, Legal Status and Cooperation Natural Disasters - Humanitarian Coordination among International Agencies: Experience from Pakistan and the Tsunami. *Refugee Survey Quarterly*, 25(4), 122-128. doi: 10.1093/rsq/hdi0179
- Musasa, G. (2021) Qualitative Research in the Politically Hostile Environment of Zimbabwe: A Practical Guide. *The Qualitative Report*, 26(1), 115-124, doi: 10.46743/2160-3715/2021.4292
- Nanthagopan, Y., Williams, N. & Thompson, K. (2019). Levels and interconnections of project success in development projects by Non-Governmental Organisations (NGOs). *International Journal of Managing Projects in Business*, 12(2), 487-511. doi: 10.1108/IJMPB-04-2018-0085

- Obaze, Y. (2019). The transformative community-based humanitarian service ecosystem. *Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management*, 9(3), 410-437. doi: 10.1108/JHLSCM-06-2018-0039
- Oloruntoba, R. (2005). A wave of destruction and the waves of relief: issues, challenges and strategies, *Disaster Prevention and Management: An International Journal*. 14(4), 506-521. doi: 10.1108/09653560510618348
- Porter, E., M. (1998) Clusters and the new economics of competition. *Harvard Business Review*.
- Prasanna, S. R. & Haavisto, I. (2018). Collaboration in humanitarian supply chains: an organisational culture framework. *International Journal of Production Research*, 56(17), 5611-5625. doi: 10.1080/00207543.2018.1475762
- Quershi, G., A. & Taniguchi, E. (2020) A multi-period humanitarian logistics model considering limited resources and network availability. *Department of Urban Management*. Vol 46, doi: 10-1016/j-trpro.2020-03-183
- Rahman, U. & Faizullah, J. (2021) Factors influencing a Journalist's Gatekeeping Role in the Coverage of Traumatic Incidents in Pakistan. *FWU Journal of Social Sciences*. Vol. 15, No. 1, 52-66, doi: 10.51709/19951272/spring2021/15-5
- Schiffing, S., Hannibal, C., Fan, Y. & Tickle, M. (2020). Coopetition in temporary contexts: examining swift trust and swift distrust in humanitarian operations. *International Journal of Operations & Production Management*, 40(9), 1449-1473. doi: 10.1108/IJOPM-12-2019-0800
- Schumann, G. (2016) Von Wright's theory of action and the "Logical Connection Argument". *On the Human Condition. Philosophical Essays in Honour of the Centennial Anniversary of Georg Henrik von Wright* (s.325-338). The philosophical society of Finland.

Stock, R., J. (u.å) Reverse Logistics in the Supply Chain. *Professor of Marketing and Logistics, University of South Florida*. Hämtad från:
https://www.lomag-man.org/reverselogistique/ReverseLogisticsintheSupplyChain7_J-stock.pdf

Steets, J. & Grünewald, F. (2010) IASC cluster approach evaluation, 2nd phase country study. Hämtad från:
<https://reliefweb.int/report/uganda/uganda-iasc-cluster-approach-evaluation-2nd-phase-country-study-april-2010>

Tatham, P. & Spens, K. (2011). Towards a humanitarian logistics knowledge management system. *Disaster Prevention and Management*, 20(1), 6-26. doi: 10.1108/09653561111111054

Tavallaei, R., Hosseinalipour, M., Mohebifar, A. (2015). Top critical success factors for enterprises to benefit a prosperous learning through strategic alliances in developing countries. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 194, 174-180. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.06.131

Vargo, S. L. & Lusch, R. (2004) Evolving to a New Dominant Logic. *Journal of marketing*. doi: 10.1509/jmkg.68.1.1.24036

Vetenskapsrådet (2017), *God forskningsed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Von Staden, T., Niemann, W. & Meyer, A. (2020). Interpersonal and inter-organisational relationships in supply chain integration: An exploration of third-party logistics providers in South Africa. *Acta Commercii*, 20(1), 1-13. doi: 10.4102/ac.v20i1.867

Wengelin, M. (2012). Service, Regulations, and Ports: An Actor-Network perspective on the social dimension of Service-Dominant Logic. Lund : Department of Service Management, Lund University.

Yadav, P., Stapleton, O. & Van Wassenhove, L. (2013) *Learning from Coca-Cola*, Stanford Social Innovation Review. Från:
http://iaphl.org/wp-content/uploads/2016/05/SSIR-Winter_2013_Learning_From_Coca_Cola-1.pdf

Yu, H., Sun, X., Solvang, W.D. & Zhao, X. (2020) Reverse logistics network design for effective management of medical waste in epidemic outbreaks: Insights from the coronavirus disease 2019 (COVID-19) outbreak in Wuhan (China). *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(5) doi: 10.3390/ijerph17051770

Özdamar, L. & Demir, O. (2012) A hierarchical clustering and routing procedure for large scale disaster relief logistics planning. *Logistics and transportation review*. doi: 10.1216/j.tre.2011.11.003

Özdamar, L., Ekinçi, E. & Küçükyazıcı (2004) Emergency Logistics Planning in Natural Disasters. *Annals of Operations Research*. 129, 217-245. doi: 10.1023/B:ANOR.0000030690.27939.39

Bilaga 1

Begreppsförklaringar:

Spillovers (spillover-effekten) - ett samhällsvetenskapligt begrepp som förklaras fungera som en “motor” för integrationsprocessen mellan exempelvis olika beroende aktörer, d.v.s en hypotes om att problem i en viss sektor endast kan lösas med integration av föregående sektor/aktör.

Komplementariteter = Beskrivs som “dubbelheten” eller en relation där två eller flera skilda faktorer förbättrar eller framhäver varandras kvaliteter

“Bortom” sista-milen = *Sista-milen* = ett logistikrelaterat begrepp som ger en förklaring till den sista delen av leveranskedjan, d.v.s. Leveransen som sker direkt till slutkonsumenten. Bortom = efter vägnätets slut, där människor bort men inte finns några förbindelser till.

Gräsrotsnivå = är den lokala nivån som en vanlig enkel medborgare eller detsamma som arbetarna.

Bilaga 2

Intervjuguide NGOs

<p><u>Bakgrund och arbete</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Berätta om dig själv - Berätta om ditt arbete<ul style="list-style-type: none"> - Vad har ni för funktion vid humanitära insatser? - Vad är dina ansvarsområden? - Hur ser en humanitär strategi ut?<ul style="list-style-type: none"> - Teoretiska modeller osv. - Vad kännetecknar en humanitär insats?<ul style="list-style-type: none"> - Vad är viktigt och inte?	<p><u>Aktörer och nätverk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Berätta om kluster - Vilka aktörer ingår i ett humanitärt nätverk? Lokala? - Vem beslutar om vilka aktörer som får ingå? - Hur skapas nätverken? aktörer/situation/strategi - Hur ser ett typiskt nätverk ut? - Vem ansvarar för nätverket? - Hur väljs aktörerna ut? <p>EXEMPEL: om en insats kräver att någon form av vital produkt når invånarna i ett väldigt utsatt land under en kris, vilka distributionssvårigheter skulle du säga är främst?</p>
<p><u>Samverkan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - På vilket sätt samverkar man aktörer vid humanitära insatser?<ul style="list-style-type: none"> - Viktigt och inte? - Involverar man lokal kunskap? - Vad är svårt vid samverkan? - Har ni strategier för samverkan? - Hur ser den beslutsfattande processen ut, får man i fält ta beslut om att involvera lokala aktörer? - Vad tror du karaktäriserar samverkan hos lokala nätverk? - Vad hävdar du behöver utvecklas?	<p><u>Tillit</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur skulle du säga att tillit tar fasta vid en humanitär insats?<ul style="list-style-type: none"> - viktigt/mindre viktigt - Vad tror du värdet är för att delta i insatsen?<ul style="list-style-type: none"> - Internationellt och nationellt - Tillgodoses alla värden? varför/varför inte? - Litar ni på lokal kunskap? - Litar ni på varandra inom klustret? - Finns det några dolda agendor? <p>EXEMPEL: har du någon gång tagit ett beslut du skulle säga inte är etiskt försvarbart?</p>

Bilaga 3

Intervjuguide Uganda

<p><u>Background</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tell us about yourself - Have you been involved in a humanitarian operation? <ul style="list-style-type: none"> - Your role / cluster 	<p>Actors and network</p> <ul style="list-style-type: none"> - Which distribution networks reach the farthest, why? <ul style="list-style-type: none"> - What characterises those? - Why do they reach farther than others? - What actors are included? - What does the network in which you operate look like? <ul style="list-style-type: none"> - Relationship, partners, describe the actors - In Uganda, what elements of a network do you consider most important? Why? - In your opinion, why do some networks in Uganda reach far while humanitarian networks have huge problems?
<p>Cooperation</p> <ul style="list-style-type: none"> - What characterises the cooperation between actors within a network in Uganda? <ul style="list-style-type: none"> - Why does it work/ why not? - What's important? - Do you feel local networks are included in humanitarian operations? <ul style="list-style-type: none"> - Why / why not? - Are local networks helpful? (humanitarian response) <ul style="list-style-type: none"> - Why / why not? - Could local organisations decide to stop collaborating or not let humanitarian networks operate at certain places/areas? <ul style="list-style-type: none"> - Stop resources from being used? - In your opinion, what do you think needs to be developed in the future? (for better cooperation) 	<p>Trust</p> <ul style="list-style-type: none"> - Why do you think international NGOs want to help out in your country? - Do you trust them? <ul style="list-style-type: none"> - Why / why not? - Who decides what actor to give access to certain areas, resources and such? - Tell us about your opinion on value co-creation. <ul style="list-style-type: none"> - How does it work in your country - Important / not important? - Same as for international, in your opinion? <p>EXAMPLE: The international NGOs we've been in contact with tells us that the actors they collaborate with locally are fully regulated. Do you think it's naively thought of them?</p>

